

En
Swenssk Officers
Samlingar

Under
Dess Wistande i Ryßland
Åren
1784, 1786 och 1787.

Det är intet ondt, som icke har något godt med sig.
Sör fattaren.

Stockholm,
Tryckte hos And. Jac. Nordström, 1789.

Innehåll.

Victors ankomst til Fredrichshamn — Fredrichshamn. Hwarunder förekomma — Företråde hos Commendanten — Mistankar rörande Fästningens besesende — Bekantskap hos Herrar Chefer — En Grefisk Ceremonie til Jordans Flod. — Ordning under Faste-tiden. — Påstedagens högtideliga Gudstjenst. — Påske-Lefnaden. — En annan andelig Ceremonie. — Parade af et Infanterie-Regemente. — Exercice med en Wakt-Parade. — Et Infanterie-Regementes besesende i Lågret. — Et nytt företråde hos Commendanten. — Raisonnement. St. Petersburg. Hwarunder förekomma, Stadens beskifning. — Präfnickar. — Den Swenska Kyrkan. — Karrinken. — Lusmarknaden — Lektor. — Gatskrikare. — Voiturier. — Klubbar. — Spectakler. — Commarndjen. — Den Ryfka National = sången — Processjonen til Jordan pompeusare. — En Isfart. — En Döds Execution. — Militarisk Execution. — Afresa från Petersburg. — Warwa. — Ryfka Byar. Rewel. Hwarunder förekomma Stadens och Fästningens beskifning. — Märkwårdigheter. — Landet omkring Staden. — Damer. — Cavalierer. — Lifegane. — Herrskaper. — Musique. Allmän Usmåling, hwarunder förekomma Kejsersliga Hofwet. — Militairen til Amiralitetet och Fortificationen. — Artillerie. — Cavallerie. — Infanteriet til sin Körlighet och Lefnadsfatt. — Styfka och Pålitelich t emot Fienden. — Exercice och Tactique. — Raisonnement. — Civil-Staten. — Andeliga Ståndet. — Ryfka Nationens Huswud-Character. — Den Politiska Ribitskan. — Raisonnement.

Redelige Patriot!

Hvad nödvändigare för det närvarande, hvad nyttigare för det tilkommande, än at känna Dit Östra Granskap?

De rysande minnesvårdar forntiden uprest ibland Finlands Inbyggare; Det oskyldiga blod som genom et Politiskt Svärd störtat utur vår Rikskropp; målningen här af, ack Patriot! — den är ändå ofullkomlig. Mätte den i en framtid aldeles förlora sig!

Om Du saknar et allmänt begrep om Rysland, är det långt ifrån mine kunskaper at ersätta Din brist; jag har med detta lilla arbete endast velat för
Di-

Dina ögon lägga Vittnesbörd om den fest
otilräckelige upmärksamhet, hvarmed jag
tilbragt min tid i Rysland.

Har jag härmed på minsta sätt kun-
nat gagna min Fosterbygd, så har jag til
en del upfyllt min pligt som en råttskaf-
fens Medborgare; och om jag kunnat för-
skaffa Låsaren et nöjsamt ögonblick, hvad
lycka för en ofullständig Auctor; som
likväl röjer den bästa vilja och den re-
naste affigt.

Stockholm den 21 Apr. 1789.

LORENTZ NORDENADLER.

Det blef en Nödwändighet för mig at sätta mig i säkerhet på en Utländsk Botsten; Ryksland war Närmast; och en med 2:ne hästar förespänd Chaise förhålp mig i slutet af år 1783, efter 2:ne Dagar til Fredrichshamn.

Fästningen är tåmmeligen wäl construerad, upbyggd af Swenska händer på en mindre god grund; en framfaren lång tid har alltså werkat en liten ändring i Fortificationens regler, emedan Murarne å flere ställen mer och mindre rennat. Regeringen, alltid wakande öfwer kraftiga Försvars-anstalter å westra delen af des. Rike, ansåg nu högst nödigt at, efter en ifrån Commendants-befålet bekommen brydsam rapport, soga den anstalt at Fästningen inom första dag skynsamast måtte blifwa i stånd satt; och, hwilket at åstadkomma desto wigare, Skrifwelse afsick til Herrar General Staterne med begåran om någre skickliga Fortifications-Officerare, som efter et år werkeligen ankommo, och blef en af samma sällskap förlagd i Fredrichshamn.

Efter några förflutna veckor blefwo alla remnor med lerbruk oförlikneligen wäl tillsmetade, och Wallarne försedde med ny accurat torfläggning; hwilket alt, jemte förnyade Embrasurer för Järn och Trä-Canoner, i det närmaste gaf Fästningen utseende af Bergen op Zoom, besynnerligen åt Swenska eller Willmanstrandska sidan. At den Wiborgska sidan förbättrades jemwäl Fästningen genom Glacinsens förlängande och Palisadering, men vidare trodde den Holländske Ingenieuren sig ej kunna förbättra, hwad Naturen i så många afseenden gjorde til intet; en Fleche anlades 1782 och fullbordades 1783 på et ganska förmånligt ställe, hwilkens Canoner bestryka et wid Glacinsfoten widtagande Kårr.

Sjelfwa Staden, til större delen bestående af wälbygde Tråhus, äger en Swensk, en Finsk och 2:ne Ryska Kyrkor; Gatorne äro regulierade och breda, men aldeles icke stenlagde.

Söreträde hos Herr Commendanten.

Wid min ankomst oförpassad til detta ställe, upsökte jag en så kallad Gästgifsware-gård, och nådde en dylik önskan. Min Wård, belönt och ifrån högre ort instruerad at noga utforska de resande Swenskar, begärde mit Pass; och jag bekom efter en half timme besök af Herr Place-Majoren B^{de} hwilken, på bruten Swenska

Åka befalte mig gjöra sällskap til Commendanten T** ; jag efterkom genast befallningen, och det blef för mig högst undersamt, at få se en Commendant och en Place-Major på lika timme lika lustige och lika glade. Jag war sjelf för mycket trött och åfwen nog nyckter, för at med annat än ledsnad uthårda desse Herrars spösmål på bruten Tyska, hwilka icke innehöllo annat än: hwem ären J? — talar Ni Tyska — Ryska — Fransyska? m. m. utan at hwarken min tystlåtenhet eller mina affigter om jag hyste några hemlige deraf kunde frestas. Jag gaf mig tillkänna såsom oförpassad, och Place-Majoren underrättade Commendanten däröf, hwarpå jag åter förfogade mig til min upmärksamme Wård, som intet utur agt lät at med sina frågor tillfullo upfylla hwad Commendanten försummade.

Jag blef hos alla de Handlande med all wännskap emottagen, man gjorde sig möda at tjena en främsling, och sådant medförde den följd, at jag, utom et nytt qwarter och godt wårdfolk, åfwen blef tillsagd at middag och aften beständigt insiuna mig uti en hederlig mans hus. Jag tilbragte alltså min tid förnöjsamt i sällskap med Boraersmänner, som alla woro upammade i det Swenska Språket. Handlande af Ryska Nationen woro sällsynte; om skiljaktighet i ombugsan och förfarenhet äro härtil rätta orsakerne, wil jag lemna osagt. Det endast wet jag, at uti waksamhet öfwer mig så-

som Utlänning, i synnerhet en resande Swenskt, utur agt låts hwarken omtänka eller sit; ty äfwen alla Skystwakter woro både dag och natt upmärksamme på mina steg; de hade hemliga ordres at genast uppenbara den minsta anledning til min nyfikenhet at bese Fästningen; jag wandrade således på nålar, gick aldrig utan tillstånd utur Fästningen, men förnam likafullt huru al försigtighet war otillräckelig.

Mistankar emot mig rörande Fästningens besende.

Mine fönster woro belagne midt emot Artillerie-gården, och ehuru den samma war med åtta asnars hög Bröststängsel samt en ständigt wakande Postkari försedd, mistrodde man likwål at jag kunde wara nog skarpsynt för at undersöka Artillerie Atttravillen, til största delen innehållande Wiskare och Ladd-skylar, sedan man i flera weckor nattetiden transporterat Canoner, Kulor och Bomber höledes til St. Petersburg, at derifrån gjöra en vidare transport til Grim, qbidande et fredsbrott som Turkarne då (1784) wille gjöra.

Åf en händelse aeck jag upp i vinden, hwarest en del af Fästningen sig tydeligen wisade; min nyfikenhet förledde mig at stadna i windsfönstret; i det samma skedde aflösning wid Artillerie-gården, och jag bekom en owäntad visite af Placé-Majoren, hwilken hårdeligen tillalade mig för det jag warit i Binden, med tillfrågan huru jag det wågat. Jag förklarade

at jag af en händelse kom at gå dit; Ni har då aftritat Fästningen? — Jag förstår sådant ingalunda, min Major. — Lycklig nog at wara underrättad om hans Diet, måste mit flastfoder pligta för min oförsigtighet, och ehuru för den gången förlikad med denne Saggranne Ambetsman, hade jag måst flytta Qwarter dagen derpå, så framt en lyckligt gistwen och af Com-mendanten gillad förklaring ej mellankommit.

Bekantskap hos Herrar Cheser.

Hos Fursten L** Chef för et här cantonerande Infanterie-Regemente, och Des Öfwerste-Lieutenant Herr G**, war jag nu bleswen känd; bägge dese Herrar wisade mig en utmärkt höflighet, och jag förnam at alla Swenskar njöto en lika förmån; så ofta en på Swenska gränsen boende Baron Brede, hwilken tjent som Kongl. Lif-Drabant, kom hit, hade alla wakter Furstens ordres at gå i Gemark: En Herr C., för detta Auditeur wid Szwolay-Regemente, men då olyckligt wis dömd til Fyratio par spö och Fästnings-arbete på lifstid, för det han om natten med en Tälgnif begyut at skära halsen af Bandtmätaren **, medan han sof wid sin hustrus sida, bles hos dese Herrar med utmärkt ynnest emottagen; han spisade alla dagar wid Furstens bord, ehuru långt ner placerad, men hos Öfwerste-Lieutenanten fattes han öfwer mig, emedan man på-

stod at Auditeuren går öfwer mig i wärdighet. Inom mig lika någd med hela Rangordningen gjorde jag i tysthet min lilla Sluttsats, at Fursten, under et Sjuårigt wistande i Sverige, måtte antingen hafwa fattat et oriätigt begrep om Swenska Rangordningen, eller ock at han åade en personel bewägenhet för wår Auditeur. För min del aldeles intet intagen af den glants, som fastades uppå mig i nphnämde Herrars sällskap, fröp jag heldre under skuggan af min oförändrliche wälgjörares redlighet, och besökte Herrar Ryssar ej ostare än Ceremonielet derom på minne.

Jag hade nu påserat Julhelgen, och under den Rysska Kyrkans besökande ei funnit något särdeles mårwärdigt i de Grekiske Ceremonierne, utom Trettonde dagen, som tyckes innefatta aldeles otrolige saker.

Procesion til Jordan.

Uppå Isen öfwer rinnande watten tillredes en Bak til sex alnar i fyrkant; hit ajdres Klokan Nio förmiddagen ifrån Kyrkan en lysande Procesion. Den förnämste Prästen går främst bårande Frålsarens Crucifix uti et Fouderal af Wåsing; efter honom följer en annan Präst med St. Niclas uti et skåp; sedan två och två Präster, om så medgifwes, men i wi-drigt fall andra Kyrkobetjenter, af hwilka hwar och

och en til vänstra sidan upbår et skåp med et Helgon inuti, observerande noga at skåpdörren alltid är öppen; Gudarnes och Skyds-änglarnes antal bestämma mängden af bårare. Efter sådane komma alla Heliga Fanor varwis, och sist hela Församlingen, hwaribland man nu mindre än fordom ser bättre folk utgjöra Processionen. Ifrån Kyrkan, ofta 600 steg til Waken, sjunges beständigt, och när Prästen med Crucifixet kommit til Waken och de andre Officianterne närmast omkring Waken intagit sine ställen, blifwer ganska tyst medan Prästen wäl-signar och wiger wattnet; sedan doppar Prästen Crucifixet tre gånger i Waken under något låsande; derefter sjunges och bedes, hwar efter Processionen återtagas i lika ordning, under Canoners lofsande. Den förnämste Prästen är åtföljd af en Officiant, som bår et krus med Wiawatten och en stor Borste fästad på et Horn; wid ingången til Fästningen stadnar Processionen och Prästen fattar Borsten, doppar i Wattnet och bestånker Kejsersliga Wapnet öfwer Fästningsporten; den inom samma Port upstälde Waken får sedan en släng af sleswen, hwarefter man fortsätter tågandet til Högwagten, där alla möjliga Fanor äro blottade, och Waken saluterande under full Musique. Prästen bestånker först Fanorna särskildt, sedan commenderande Officerare, derefter Trummor och Fält-Musique, och sist hela Waken, alltid under ständig sång och bön, fortsarande på et lika sätt med

med alla detacherade Wakter och alla Fästningsportar, då egenteligen ordningen föreskrifwer at gå tillbaka til Kyrkan; men i senare tider, och då Herrskaperna ej tillåta sig gå i Proceffion, utan öfwerenskommit at möta Gudarne på halfwa wägen, har det blifwit Prästens Skyldighet at passera förbi de betydande Herrars hus, och igenom öppnade fönster beståuka de innestående Expectanter. I Petersburg är denna Ceremonie något mera lysande, hwarom framdeles skal nämnas.

Jordans inwitda Wattens besynnerliga Nyttan.

Det förefaller likwäl besynnerligt at se huru den gemena hopen, efter Proceffionens bortgång, samlar sig til et oräkneligt antal, hwar och en twäende händer och ansigte, hwarjemte de i större och mindre käril hämta af Wattenet, som hela året noqa wårdas och sparsamt åtgår. Jag förundrar mig i synnerhet öfwer en mängd af unga Flickor, som allenast medförde Eau de Lavande. Flaskor med detta watten, men fant snart nog, at det icke war utan sin stora nytta. En oförmodad och hastig bekantskap med en ung Ryssinna gaf mig snart tillkänna nyttan af detta Helgade Watten, emedan hon efter en kort Conversasjon med mig hastade til en låda, därrest hon hade en dylik flaska gjömd, gjöt några droppar deraf i en skål med watten hwari hon twadde sig, och syntes mig derefter nögd och
til

tilfredsstald efter at hafwa begåt den oförstigtig-
heten at gjöra med en främling början til en
bekantskap, som hon trodde af wädelig följd
för en framtid.

För ofrigt är ej owanligt at se menni-
sker aldeles aflåda sig och hufwudstupa kasta
sig uti Waken at twätta sig, då sadne antin-
gen hafwa begåt någon grof misgjerning, eller
äro upfylde af owanlig nit för sin Trosbekän-
nelse.

Nu leswa de Förnåme som Förnåme och
de gemene som gemene Ryfvar; man äter, dries-
ker och gör all ting intil St. Staffans dag.
Då infaller en dag, uppå hwilken bättre och
sämre folk förena sig uti affledstagan-
de af sina wänner: Ceremonien är icke aldeles så widlös-
tig som den förra; man kommer in i rummet
och säger S'Drastui (god dag), och man går ut
Iågande Proschiai (far wäl); bättre folk åka i och
med det samma graßatim, och de sämre til 6
a 8 personer packa sig uppå en liten Casansk
flåda, iagittagande inom sig et lika affleds-
tagande.

Ifrån Et. Staffans dag begynner en Fa-
ste-tid som warar ända til Påskedagen, och ä-
tes under hela denne tiden ingen annan mat än
färsk Fisk, alla slags Begetabilia och Brån-
win; men, då andakten är som djupast, tillä-

tes ej en gång koft spis, utan måste sjelfwe Herrskaperne åtnöja sig med rå Surrål, Championer, Rålrötter, Råttikor, Pöl och Surrkor; en sådan middag har jag hos en wif Öfwerste, i sällskap af en talrik Officer-Corps, passerat. Utom denna Matordning under Faste-tiden, är det jemwäl til andakten hörande at gista Personer ej se hwarannan. De menniskor, i synnerhet af ringare hopen, hwilka man ser St. Staffans dag, de samma kunna omöjeliggen igenkännas Påskedagen, emedan de mera likna utur Grafwar upstigna lik, än lefwande menniskor: och at man då med orolighet wäntar efter Påskhelgen bör ej wara underligt. Påskafston är wäl en märkwärdig dag, ty då begrafwes Frälsaren i möjligaste tysthet, hwars före mig blef nekat at gå in i Kyrkan; jag känner således ej förhållandet wid denna Act; men ärnar i det stället upfylla en dylik brist wid beskrifningen om Påske-Högtidens firande.

Påskedagens högtideliga Gudstjenst.

Klockan 3 Påskedags-morgonen gick jag in i Ryska Kyrkan och fann henne fullpropad med Folk, intagne af den djupaste andagt. Hwarje Församlingens Ledamot höll et smalt brinnande Waxljus i handen under hela Gudstjensten; och är det jemwäl brukeligt at af sådane ljus på denna dagen gjöra et desto rikare offer, som St. Niclas och alla des Hjelpgudar på det wackraste nu skola wara eclairerade. En
bre

bredewid mig stående Rysk wisade mig den ar-
 tiheten, at han öfverräckte mig et briuande
 waxius; han gjorde detta på raker arm, jag
 såg med hwilken afsynande styrka sådant skeds-
 de, hwarföre jag ändteligen med tacksamhet
 uttog den mig bewisade höfligheten. Prästen
 läste uti Skriften altid med lika ton, hwilken
 efter mit Musicaliska förstånd utgjorde Gene-
 ral-bas til alla de ljud, som ifrån 2:ne Chorer
 wid wiså tilfällen affångos. Chor. Musiquen
 förekommer ofkonstlad, men öfvermåttan Harmo-
 nisk, innehållande snart sagt alla möjliga
 Stämmor; och sedan jag wid pass en timme af-
 hört et oafbrutet läsande och sjungande, stund-
 om hasteligen bifogadt med hela Församlingens
 ljud, blef oförmodeligen et twärt afbrott
 medelst en allmän tystnad. Prästen åtfolgd af
 någte Officianter gick utur Kyrkan, men alt sole-
 ket stādnade qwar; efter några minuter, då e-
 medlertid Församlingen war så tyst at man knap-
 past dristade andas, återkom Prästen, och wid
 fotens insättande i Kyrkan ropade 3 gångor
 Jelos st'vas Christ (Frålsaren är upstånden),
 upwisande tillika det Crucifixet som tilförene är
 nämndt; den djupaste tystnad blir i det samma
 förwandlad til högsta sorl, och Klockorna, som
 i en Rysk Församling minst kunna räknas til
 6, och hwilka under hela Fastetiden blifwit bru-
 kade til en sagta klämtning, återfingo nu sit
 råtta ljud under et ouphörligt ringande til kloc-
 kan 7, då denne Ottesång ändades.

Påsktelefnaden.

Den mårg och den styrka som under en lång Fastetid blifwit förlorad, begynner man nu at återhämta: Ägg, oräkneliga ägg ätas på den dagen. Nu froshas, nu fyller man sig, nu raglar man på gatorna, nu sjunger man, nu slåss man och nu kysses man; och den derpå följande natten stämmes et Instrument, hwilkets tracterande lemnar särdeles förtjusning åt Qwinokönet, som naturligt wis i så många weckor ej sät en enda dans. Hwad som wid dessa Festivitetet i synnerhet stötte min Swenska allvarsamhet war, at hwar och en som upwisar et ägg, sågandes Jelos st'vas Christ, den samme måste utan betänkande af Rön, Stånd eller Wärdighet bekomma en Kyss, hwaremot man lemnar från sig ägget: och har jag sedt min Öfwerste gifwa et ägg och en kyss til de wakt hafwande Soldaterne, Summa 150 man 150 kyssar. I St. Petersburg är glädjen hos den sänre hopen ännu pompeusare, och det almånna nöjet owanligare än hwad man i Landsorterne åstadkommer, hwilket ej skal förgätas i Artikeln om Petersburg.

En ny andelig Ceremonie.

Ännu bestänner jag mig uti Fredricshamn, intagen af Sommarens förebud, den wackra Wären. Så snart gräset började at gro, anställdes en dylig Procepsion som Trettondagen, dock
med

med åtskillnad at Wigwattnet blott war invåttadt til närwarande bruk. Processionen kom först til Högwäkten, hwarest de blottade Fästnorna och hela Wäkten i sin ordning beständtes; sedan gick man up til wallen, anropade Himmelen det ingen fiende måtte kunna intaga Fästningen; man wandrade omkring hel Fästningen i det man under bön och sång beständte hwar och en befintelig Canon af hward materia som hållt; och när alla detacherade Wakter på lika wis fått styrka, ändades denne Ceremonien.

Parade af et Infanterie-Regemente.

Efter wid pass förflutna 3 weckor lemnades mig tilstånd at med Fursten L^o så gå utom Fästningen för at bese det utom Wiborgs ske porten upstaldte Infanterie-Regementet, som nu skulle en Parade marchera genom Staden för at intaga Lågret; jag måste tildela detta Regemente en sanningsfull eloge: at kunna paradera som dockor, exercera som Preussare och manoevrera som Bönder, är korteligen hward jag wil säga; men måste likwäl särskildt utmärka 2:dra Grenadier-Compagniet, då tilhöriat en hel Militair, Capitaine Pillardt von Pillkau Bisländare. Detta Compagnie anfördt af sin Chef ankom en dag för at emottaga Wäkten; Prinsen af Württemberg, då Gouverneur i Wiborg, åtfolgd af Vice-Gouverneuren

B

och

och flere Herrar, woro ankomne til Fredriesshamn och besågo Paraden.

Exercice med en Wakt-Parade.

Efter aflemnad hedersbewisning begyndes Exercicen; men med bästa föresats kan jag likwål icke framställa en sak, som är öfwer all beskifning. Plie, Attention, hastig Execution af Commando-orden, raske ansattningar i Geväraren, kort men tydlig halt emellan Tempo, til och med i den aldrasnabbaste geschwinda Laddning, ordrlighet emellan Tempo; och under alt detta en Egakitet så öfwer alt begrep, at sielfwa Liniamenterne hos hwarje Soldat tycktes söka förening uti alla deß nu wärkställande Handgrep. Jag har sedt Österriskiska, Franska, Engelska, det berömda Sweizer-Regementet i Haag och Danska mindre Troupper exercera, men jag har ännu aldrig funnit någon af de uvråkade äga al den Fullkomlighet, som detta Compagniet innehade.

Et Infanterie-Regemente i Läger.

Sedan Exercitierne i Lägret wunnit någon stadga, tilböds mig af Fursten en sadlad häst, och utwerkades för mig Commendantens tillstånd at få bese Lägret. Man begynte snart Exercicen, men alla tecken förespådde ingen så kallad bon jour; Regementet fullbordade först handgrepen, hwilket skedde oflanderligen, men då Fronten sattes i Marche war och blef det

en omöjlighet at under twänne timmars onp-
 hörligt arbete bekomma en jemn tackt; här hör-
 des den allra-precisaste Regements = Musique;
 här påkallades Je Bienamath (et ord som ej fin-
 nes i Swenskt Lexicon) Schorrt (Fan) Schvinia
 (Swin) Durrack (Narr;) men iägen af dessa
 Straff-Canoner åstadkommo ringaste wärkan på
 Fronten, utan förblef saken ohulpen hela den
 dagen. Jag gjorde incognito min lilla anmärk-
 ning, sånn då hela felet bestå deruti, at wid
 förtternas framkastande kom foten up i taktten,
 i det stället den samme borde hafwa bli wit-
 nersätter; och som Pluraliteten häruti felade,
 blef en nödwändig fölgd at Marche = Direc-
 tion, Alignement, rättning och lidande, skulle
 altsammans förloras. Gemåren sattes för fot
 och Trouppen fick ändteligen hwila; Herrar
 Officerare samlade sig omkring Fursten och
 emottogo all den råga som ifrån et desperat hjer-
 ta kan öfwerflöda; Trumman gaf åter tecken
 till Exercice, och befallningen innehöll at man
 skulle chargerä med krut; man begynte i avan-
 terande med Plutoner på gamla wiset, at nem-
 ligen den Pluton som skal skjuta rycker fram
 utur Linien: wärkstället här af wil jag så
 mycket mindre beskriwa, som tidens Försaren-
 het någsamt bewitnar huru en dylik rörelse å-
 stadkommer buller med förlust af folk; i det
 stället anhåller jag at så berättä en händelse ej
 mindre sålsam i Europa, än bestörtande för en
 Swenssk åskådare.

En wif Lieutenant telade i upmärksamhet under Plutons-elden, hwarigenom någon oordning upkom; strax sprang Fursten fram, tiltalande honom hårdeligen. Denne sökte at i all höfslighet förebåra ursäkt, men uträttade dermed ej annat än Furstens ytterligare onåd, i det Lieutenanten stöttes ifrån sin Pluton, och befalltes at marchera näst bakom Regiment-*s* Musiquen, som 10 steg bakom Regimentet marcherar i Bataillons-Luckan, och i den Hedersposten soutenerade sig Lieutenanten in til Exercicens slut. Man gjorde en och annan obetydelig Manoeuvre och den annalkande Natten gjorde slut uppå hela Krigs-öfningen. Til Fursten aflade jag min allraödmjukaste tacksägelse för den mig förundta Grace, och han befallte mit utlåtande; mit swar kunde aldrig annat innehålla än bra in superlativo — vidare tillade Fursten: å detta war just icke det bästa, Ni skall en annan gång få se annat: Jag bedyrade at jag redan sunnit detta wara sällsynt, och at en ännu bättre utöfning deraf skulle wara owanlig.

Et nytt företräde hos Commendanten.

Denne war både förste och sista gången som jag njöt den fågnaden at få se så wackra saker, ty några dagar derefter ankom med Posten ifrån Stockholm et Document, som tilstodde mig at få inkomma i Riket at inför Domstolen afgifwa min förklaring; Documentet skickades för sin storlek skull til Commendanten,
och

och följ. dagen klockan 8 om morgonen besökte mig Herr Place-Majoren, som förkunnade, mig, at hafwa et bresf under min adrefe til Commendanten. Jag skyndade mig dit i fällfkap med Place-Majoren. Jag hade härunder et önskeligit tilfalle, at låra känna det rätta Ryska lymnet. Tusende frågor föreståltes mig i anledning af det ankomena bresfvet. Jag läste det och Commendanten som intet förstod Swenska Språket befalte Place-Majoren Explicationen. Inkast gjordes wid hwarje mening, frågor nästan wid hwarje rad. Att wisade at man wille gifwa mine af at gjöra mig återresan swår, på det jag måtte bringas til perswasjon, sedan de nu mera skulle igenom min afresa nödwändigst förlora aparansen på min vidare höfslighet. Jag märkte detta utan at låta mig märka, och det roade mig at se huru långt de årnade gå. Jag wisade mig helt bekymmerslös och min enfaldiga Tranquillitet bringade til slut Commendanten at rent ut förkunna mig at jag omögligen kunde få resa förr år at hafwa mit einem Bål Pounce regalerat hans torstiga längtan. Jag utbad mig hedern af des besök på eftermiddagen tillika med Place-Majoren, ehuru jag fant dem sådane redan, at de med mycket skål hade kunnat bespara denna fest til dagen derpå. För at uppfylla deras längtan, mit löfte och åfwen sätta dem i de möjeligaste hederliga tankar för Swenska Nationen, låt jag tilreda en anseulig Bål med Pounce och böd åfwen några Office-

rare af Gornizonen och Borgare i Staden til deras Sällskap. — Deras förnøjelse wid inträdet at se denna tilredning roade mig. Jag proponerade dem straxt Konung GUSTAF den III:s Skål, och deras plåga at derföre af nationelt nit nödgas qvittera hela Välen, det war det enda roliga ögonblick jag ägde under hela mitt wistande i Fredrichshamn.

Följande dagen anträdde jag resan til Sverige, men wid ankomsten til Stockholm, fant jag min sak wara obotelig; således sökte jag Holland för at under då warande missförstånd med Österriska Husets employera mig i Krigstienst där; men Freden som, efter mit dars warande wistande på Femte månaden, förkunnades, gjorde at jag återwände til Ryssland, för at med antagande af Krigstienst ikläda mig en wärdighet den jag tillsörne så sorgfälligt afslagit.

Sjelfwa Julaston Klockan 9 om morgonen upptäckte mina ögon den stora Staden St. Petersburg. Jag hade wäl här, lika som tillsörne wid Wiborg, sökt at få bese Fästningen, men ehuru märkwärdig den samme altid är, understod jag mig aldrig at se ditåt, af frugtan för ansvar, utan kastade altid ögonen uppåt med en liten böns förrättande til Swenskers förmån. Om Wiborg får jag anmärka, at så godt folk som bo i Fredrichshamn, så elakt folk

folk uppfyller denna ort, hwilket utom Fästningen är den enda målning jag om hela den orten kan uppgifwa.

Att aflemna en formelig beskrifning öfwer St. Petersburg, är mera stridande emot mine kunskaper än emot min önskan; ty allt mit förråd är allenast hwad jag å Titelbladet bekänner med ordet Samlingar: jag borde varit Geograph, lika som jag werkeligen war Resande; det oagrat blir min beskrifning äfwen i senare fallet ofullständig. Att uppfylla en upmärksam resandes skyldigheter war icke min belägenhet; men de få upmärksamhet jag hunnit göra, skola med Sanningen prydde blifwa framgifne. Mätte den wid skrifbordet upmärksamme Läsaren här; wid låta bero, och öfwerlemna til Toiletten granskningen af mit oskyldiga företag.

St. Petersburgs Beskrifning.

St. Petersburg är en öppen Stad och ligger på et moras, följagteligen öfvermåttan Horikontelt, hwilken Situation sig äfwen bibehåller til 6 a 8 mil omkring Petersburg. Neva = Floden skiljer Basilie Östrom ifrån hellswa Staden, äfwen som Catharin = Canalen skiljer Struckhofwet ifrån Staden: åtskilliga andra Canaler fullbordas efter hand til at afleda det myckna wattenagtiga ifrån grunden, och gifwer sammanlagt med flere förkommande omständigheter det begrep, om den

store Stiftaren, som skulle han hafwa erkändt Holländarens klofhet för den hypersta i Byggnin se kusten samt at af Petersburg wilja lära andra Magter at bygga et Rom. Alla gator äro mycket breda, men stora Perspektivet bredast, innehollande efter ögonmått wid påß 30 alnar för de farande, och å hwardera sidan 7 alnar för de gående. Kyrkorna äro små i jämförelse med Palatsen, men så äro de desto flera; Alexander Newsky, Cafanska och der så kallade Matros-Kyrkan äro de förnämste, men alla äro bygde uppå eget wis, merendels med 4 a 5 til 7 mindre Torn på Östra Gasweln, under hwilka det Utraheligaste i Kyrkan sig befinnet. Husen i almänhet äro nått bygda, men låga, utan twiswel för at icke missfirna de ofantelige Colossiska Babylonierer, som under namn af Palais här och där upresa sig ej olike en Struts ibland några Kramsfoglar, eller en Påfågel ibland några wältwättade hwita Ålor.

Det Kejsersliga Slottet är i mindre ny smak uprest, men kan ej klaga öfwer sin wackra belägenhet; den ena Facaden liggat uppå 30 stegs afstånd i paralel med Nawa-stranden, och litet til höger ifrån Slottet, öfwer Floden, wisar sig en liten wälbygd Fästning som beskjuter Farwatnet i Floden; något på sidan om Fästningen liggat åfwen wid stranden wäl bewarade Ruiner af det äldsta Hus i Petersburg, det nemligen hwarest Peter I. bodde när han

anlade Staden. Kejsersliga Marmor-Palatsset, och i synnerhet den nya Akademien hafwa för öfrigt skäl at fordra en resandes upmärksamhet, ej allena i afseende uppå läget och de dermed förknippade wackra situationer, utan ock i betraktande af Byggnaden. Och måste medgifwas at alla de hus, som stå wid Newa-stranden i linie med Kejsersliga Slottet, hwilka alla wälbygda förlora sig lika med ögat, gifwa en åskådare det förnämsta Perspectiv i Ryssland.

Amiralitetet, som har et litet Skeps-Warf, Krigs-Collegium, Cadet-Corpsens hus närmare 600 alnar i längden, Senaten, Konst-Academien, den nya Beursen, Mariuken (Köpmansbodas), et Palais upbyggt för en afliden Landskoy med flere oräkneliga byggnader böra njuta sina rum i en formelig beskifning öfwer Staden. Isaacs-Kyrkan, stående uppå det så kallade Isaacs-Torget, borde jag wist nämna ibland det första som förtjenar en kännares bifall; men då samma Kyrka troligen warit halffärdig i et halst Seculum, och är det ännu, så befarar jag at denne, lika som många här förekommande Byggnader, rasar eller faller förr än hon blifwer färdig: Kyrkan til sin dessein, och hittills nådda fullbordan af åtskillige Couleurer oägta Marmor, förtiente likwäl et bättre öde. I wät linie med denna Kyrka och på samma torg, wid påß 20 steg ifrån Newa-stranden, står Peter den I. til häst en bronze,

pekande med utsträckt höger hand, likasom öfwer Amiralitetet til Fästningen; arbetet är ganska förträffeligt, och hellska Piedestallen är äfwen i egen smak arbetad af en Granitsten, som för sin storlek förordsakat obeskrifwelig möda til sit framsörande. Arsenalen belägen på Stuckhofwet borde längesedan hafwa intagit sin plats i min beskrifning öfwer Petersburg; men hwart jag wände mig wisade sig C. XII. R. S. ja

til och med ^{C. XII.} S U X > R på Mörsa-

re och Canoner af alla Metaller och pundetal til et oräkneligt antal, som, ehuru oladdade, likwäl gånwo mit hjerta en swår Contusion, hwilken til at undwika förantlåt mig gjöra detta besök så kort som möjligit. Jag will således icke nämna alla de Pultawiske omständigheter som här förekomma; det wore at oroa min Läsare, och gifwa anledning til misbruk af min Bok. Jag skrider heldre til ytterligare beskrifning om Petersburg.

Jag har tilförne berättat huru jag om Jul-afton kom hit; följande eller Juldagen wandrade jag ut på gatan och sedan jag hunnit til stora Perspektivet trodde jag fullkomligen at elden war kommen lös; så strömmade folk, och wagnar öfwer all räkning, med et ouphörligt skrikande Padia (gå undan) Naprava derschij (håll

(håll til höger) na lieva (til vänster) Paschjolle by foj Math (för på = = =) och flere hundrade flockors ljud; alt gjorde mig yr i hufvudet och beundraende som en af våra Småländska Bönder, hwilken för första gången ser en främmande ort. Ty jag hade ännu aldrig sedt et sådant farande fram och åter: jag ämnade mig öfwer gatan, men efter $\frac{1}{2}$ timmes frugtlöst hopp at emellan wagnar kunna komma fram, förgeck alt tålmod, och jag beslöt i min ledsnad at återwända til mit Logis.

Alt larm och rörelse alla dagar och alla årstider är inom Petersburg, det är en gifwen sanning; dock ökar sig detta ansenligen på de så kallade Prasnikts dagar.

Prasnickar.

Prasnickt Fäst eller Högtid gifwes i Petersburg af olika dyrbarhet, olika firande; utom öf bekante Högtider och allmänna Helgedagar finnas här, oberäknade alla Helgons Prasnickar, kan hända närmare 100 stycken; jag will til exempel nämna någre mig bekante: Hennes Majestäts Kejsarinnans Födelsedag; Des anträde til Regeringen; Des första Bröllopsdag, och widare alla andra märkwärda dagar, såsom Stor-Furstens Födelsedag; Des Koppymningsdag; Stor-Furstinnans Födelsedag; hwar och en af Dese Furstelige Personers afkommandes Födelse- och Koppymningsdagar; Slaget wid
Pul-

Pultawa, och vidare en Prasnick för hwarje antingen wunnen eller lyckeligen eviterad Bataille; för hwarje Kåstnings eröfrande; Freden wid Prut och = = Konung Carl XII död; kort sagt Prasnickar äro i Ryßland oräkneliga. När en sådan dag infaller, ringes ouphörligen i alla klocker och det blifwer en helig pligt för alla Stater at om morgonen upwaga Höga Herrar Förmån: och warder denne Högtid oaförtat pompeust i Landsorterne firad.

Den Swenska Kyrkan.

Efter några dagars wistande hade jag träffat bekantskap med åtskillige här boende Landsmänner. En sådan frågade nu om jag wore willig at bese Swenska Kyrkan; jag emottog tillbudet och wi gingo: Kyrkan är ej liten, ej stor; rymlighet, alla bilders uteslutande, wacker Bildhuggeri-arbete, sunng Målning, wacker Altartafel, godt Echo, litet men öfvermåttan godt Orgelwerk och en god Präst äro alla intagande anledningur för en Främlings nyfikenhet. Jag blef stat wid mit första inträde i denna Kyrka, emedan jag med alt öfverserande ej kunde uptäcka någon af sänre folk, ty alla Hoeminna woro klädda i bart hår med mycket Talg och Poudet, hwarjemte sjelfwe Rånboagens färger ej woro tillräckelige til de många Siden=Sarge=Pålsar med Råffkinsbrän som nu stucko mig i ögonen så at jag blef Solblind; jag frågade min Ledsgare, hwilken är
den

den Damen, hwilken är den, och hwilken är den? Hon är Kokspiga hos den — ogifte Großhandlaren, hon är Städerska hos den — Gårdes-Officieren, hon är Kammar-Zungfru hos den Hushållerskan som sitter därborta, hon bör för sig sjelf hos sin Mor — alt nog swarade jag, tackande för uplysningen. Efter Masculina; mångfaldige med Siden öfwerdragne Americaniske Sobelstins-Pålsar hade på denna sidan gjort mig lika förögder; hwem är den Herren och hwem är den — den är Smed, den Hattmakare, den Snickare, den Skomakare, den Amts hauptman, den Gesäll, den Gesäll, den Gesäll — nog min Wän, jag är oändeligen förbunden. En Stockholmare bör just intet så mycket förundra sig häröfwer, men låt en Skomakare ifrån Kaskö komma hit, få se om icke han af höfslighet stadnar i Wapenhuset. Efter närmare wunnen årsarenhet får jag tillägga dessa Børgersmänner det Loford, at de både inom och utom Hus, i Ordning, Sunghet och Arstighet, täfla med mången högt öfwer dem stns tad Person: men Gesäller, ehuru klädde i Siden från hufwud til fötter, åkande i Wagn om Söndagen, äro dock werkliga Gesäller.

Sedan jag i några weckor hade uppehållit mig i Petersburg, öfwerwan jag de fördomar som i förstone hos mig hade et utgladt wälde; jag war nu ej mera förwånad, och jag kunde söka mig både bort och hem utan at gå wilsse;

en nödvändighets-wara förantlåt mig at utforska någon Handelsbod, och som jag bodde nära Narinken fann jag för klokt at i dränglösa omständigheter promenera dit: bland mycket annat torde äfwen detta vara något som frapperat et fränmande öga, ty när ibland 100 Inrättningar i Ryssland 3:ne åro uträkneligen klokt grundade, blifwa bland sådane den så kallade Narinken eller Handelsplatsen.

Narinken.

Här träffas allt hwad tankarne kunna utpekka, förwarat under et Tak, och uti en Byggnad som i slutet fyrkant har en Borggård innehållande wid påß 62,500 Quadrat-alsnar. All slags Handel är på det nogaste sorterad; Silfwer, Sidenkläder, Hattstofferare, Ripper, Band, Sille, Linne, Porcellains, Glas, Kram, Snus-och Tobaks-Bodar i Nedra Gången; samt Bundmakare, Sångkläders, Sko och alla möjliga färdige Kläders Bodar i den öfra Gången: Skulle något för öfrigt wata ibland de upräknade Waror uteslurit, finnes likwäl sådant på stället.

Jag wet ej om i hela Werlden man träffar en Handels-methode som liknar Ryssarnas: Knappast kommer man med första foten på Handlungängen förr än man ifrån alla kanter förbryllas af Inwitationer, om man då likasunt avancerar i gången samlar man sig snart et Ar-

riens

rier-Garde af några Tusin Bodpojkar, hwilka ej förr lemna sin Kund, än han gör allware af Handel. När man då stannar wid en Bod för at handla, och man til exempel beder at få se uppå et fincke Klåde; Horosche Gospodin; W'nogli Argine? (Bra min Herre, huztu många alnar behagas)? Wisa fram waran först, sedan wil jag yttra mig om Handelen; Samoy Lutschii horosch jest (jag har aldrig annat än goda Warer); nå wisa då fram desamma; Palchjale (gjerna) och derpå går han ändteligen efter Klådet. Nu måste man märka, at jag må wara Främling eller Landsman af hwad wårde som hålft, Köpmannen må åfwen wara den hederligaste, kommer han likwål fram med en förskämd odugelig wara. Om jag då är ensaldig utan frugtan för bedrägeri, och frågar, hwad kostar alnen? Ponera at alnen kostar honom sjelf en Rubel, då swarar han, Jey Baugou Ches Rubloff Gospodin (wid Gud ser Rubler min Herre); å det är ju för dyrt? — Tchâvos, Angletsky Rabot, jey Baugou pamentchâ njeto tack is wol (huru, Engelskt arbete, wid Gud säljer jag ej til mindre pris, gör hur Ni behagar). Åsprutningen blifwer ganscka obetydlig då jag, som nyss nämndes, är ensaldig, och handeln går för sig hwarwid jag blir filuterad; men ponera at jag är slug, och at jag i det närmaste wet til hwilket pris Köpmannen åger sin wara; då bjuder jag honom 50 Kopek ($\frac{1}{2}$ Rubel) alnen: han lofar blifwa för-

argad, fattande Klådet för at bära bort det sanma Vot tebe ratz — Pédecet Copeku drugoy Lavki (å! Ni är wist en Ni — 50 Copeker må Ni bjuda i en annan Bod); Jag går derpå bort men blir straxt ropad af Köpmannen som kastar sig fram öfwer disken sågande; Ha Gospodin — pa Sluschij — Paschjalo Gospodin — na pét Spolvino (Herre! — hör — war så god min Herre — jag lemnar til 5½ Rubel alnen): då ökar jag mit förra bud med 25 Copeker och bjuder således 75 Copeker alnen; Jey Baugou nieto Gospodin — Tscheteri Rublot (nej jag kan wid Gud intet — fyra Rubler då)? jag wil då gå bort — Ha Gospodin — Potlchom — Skasy Gospodin; (hör min Herre — hwad bjuder Ni — säg min Herre) derpå bjuder jag En Rubel — v'Rubbel, a cakoy Gospodin (En Rubel, ack en sådan Herre) jag ber honom säga ifrån om han wil eller ej — Ni catlchu Gospodin — Eta otjen Mala (jag wil intet min Herre — det är alt för litet). Jag går nu aldeles bort, men hinner ej 10 steg förr än min Karl står bredwid mig på gatan sågande — Poltarra Rub'l (halfannan Rubel) jag svarar at jag med en Rubels bud wäqat det sista och om jag skal öska, sker det allenast med en Copek, Is wol Gospodin (må göra min Herre) och derpå sker Händeln. Såsom mindre ferm Ryß torde jag hafwa brustit i Stafnings-sättet af de anförda meningar, men i sjelfwa proflemmandet af en

Åtta Ryss Köpman tiltror jag mig at hafwa fullbordat en ganska lefwande Wälning. Det är mindre owanligt för de Swenskar som tidtals här göra uphandlingar, at i åtta dagar gå och pruta med Handlanden, hwilken i hjelpta kyrkan wore färdig at fortsäta med en daggen tilförne beghud prutning; och är denne Köpman nog enfaldig för at wid alla tillfällen utmärka Nationens hufwudböjelse, nemligen at heldre handla en enda gång med hwarje Person, och då bedraga honom, än genom ärlighet och billigt pris locka honom tillbaka. Den Store, Nationens omskapare, Peter I, hade således blifwit kännare af sine Undersätare, när wid Judarnes ansökan at få komma in i Ryssland, han swarade, mit Folk äro de fullkomligaste Judar. Sjelfwa Holländaren kan af dessa sina Elever blifwa bedragen, men det är tillika säkert, at om man besitter et godt begrep om Warors godhet och pris, kan man här göra en billig Handel, emedan Ryssen heldre åtnöjer sig med en proCents winst, än han låter Waran ligga och Handeln gå ifrån sig, under en såler förhoppning, at en okunnog en annan gång måste ersätta förlusten.

Lusmarknaden.

Et stycke ifrån denne Plats befinnet sig den så kallade Lusmarknaden: här uppehålla sig 1000:tales människor, ifrån morgonen til aftonen; man säljer och köper all den oduglighet

C

som

som kan finnas i en Ryss Hustrudstad: En utsliten Stöfwel, et par Gruntimmers-Skor med utslitna klackar, en söndrig Rjortessäck af Bolssterward, et Strumpeband, et par gamla Skjorts-armor, en gammal Nåsings-fingerbor, et Wäst-framsnycke, et Rockskört, en Nattröje-arm, et Skospänne af Touranego, en utnött Skorborste, en dito Friser-kam, en half Hästsko och en utsliten Bösslinta, alt sådant smått framhyflösätter de här församlade människorna, såsom et tillåtit och beskyddat Näringsång; hwem kan då förlita sig uppå Uppgiften af Folkets antal, när man ser specification af Handelswarorna? Jo, jag wil uplösa hela Gåtan.

Churu Police-inrättningen nu merå gör en werkande nytta, här det likwål icke bliswit för densamma möjligt at kunna astwätta det linn som i södslostunden klibbade sig på det ringare Folkets Händer, detta medförer en olycklig årsfarenhet, huru man mer än ofta förlorar wälsfången Egendom af Klädes och andre Portativa Persedlar; samma förlust bliswer merendels å detta stället förnyttad under destomindre frugtan, som Handeln sker inom en ogenomtränglig Borg af Peuple.

Lawkor.

Uti de så kallade Lawkor, til antalet oråneliga, köpes sådane waror, hwilka i våra Krydd- och Hökare-Bodar försäljas, och det på

Påstås at denne Handel skal wara den förmon-
ligaste.

Matwarors föryttrande.

Alla dagar och alla timmar emellan Guds-
tjenster, höres et plågosamt skrikande af Por-
teurer som under Kringwandrande förhitta als-
lehandas Matwaror, ibland hwilka så äfwen be-
finner en Fisk som kallas Strelisk, wid 3 qwar-
ters längd, ofta kostar 40 Rubler. Hela den-
ne Skrikhandeln lemna jag i sitt värde, men
tror likwäl at den arma Klukku-Gubben som
alltid far gata up och gata ner, dragen af ett
gammal uthungrad Häst som näppeligen kommek
fot för fot, ej finner mycket bröd wid sin Trans-
bärs-handel.

Voitureer.

Voitureer finnas utom oss bekante Engels-
ka Wagnar, jemwäl sådana som röja en nation-
nel misräkning: til exempel Casanska Släden,
hwars medar ganska smala blott innehålla 2 als-
nar i länaden, och en knapp all emellan Mes-
darna; Winter-Kibitkan med en stor Kur och
ofanteliga Timmerstockar til Medar; Sommar-
Kibitkan med plumpa Hjul och öfwer 5 qwar-
ters långa Hjulstockar: dessa Kibitkor äro af
olika storlek, men min uwigisna är den minsta,
och drages en sådan af 2:ne Hästar. Annars
förfärdigas här Kibitkor oberäknadt Politiske,
en sort som inrymma et Hushåll af föräldrar,

barn och tjenstefolk, sångkläder och hugeråd, och fordra stundom 4 par Hästar. Om af alla Boiturer som äro nationela, jag skal med något slags bifall nämna något, blifwer det Droffan, hwilken korteligen beskrifwen, liknar vår Barnwagn.

Hästars antal för en Wagn, utmärker den Åkandes Rang; och densamme meddelas åswen de Handlande, hwilka til Cronan samfält skatta wisa proCent af det Capital som upgiffwes wara roullance: Utså, ju större Capital ju större Rang; ju större Rang ju flere par Hästar; ju flere par Hästar ju större Concours.

Klubbar.

Petersburg måste berömmas för sina Inrättningar, hwarigenom Associationer i alla Stånd warda uplifwade; til winnande af sådant ändamål gifwas så kallade Klubbar: Musicaliska Klubben är den förnämste, emedan Foll af bästa Rang här wistas; Americaniske eller förte Klubben innehåller blandade Ledamöter; och Borgare-Klubben endast Borgare, ehuru man finner en och annan Ledamot af andre Stånd inblandad. Til en dylik Klubb kan en Främling af sina Wänner bjudas 3:ne gånger; och en Ledamot betalar wif årlig afgift, hwäremot han i et slutit Sällskap åtnjuter wäl lagad Mat af många ombyten, och goda Dricks-waror för billigaste pris. Tidsfördrifwen komma,

ma, genom Billard, Kort, Contanter, Jettoner och Krita, mången på kneken: Och jag har ofta förundrat mig öfwer Equipager som til Musicaliska Klubben kl. 11 förmiddagen ankomma, men äro ännu qwarstående kl. 11 om aftonen, under hwilka 12 timmar både Rusk och Håstar utan både Mat och Driicka iagttaga den uundergifwenhet för sin Herre, at den förre aldrig faller af Ruskfåtet, och de senare aldrig förlora contenancen.

Den Musicaliska Klubben har i många fall företråde för de andra; ty utom det at här umgås bättre Folk, afhöres här en gång i weckan Concert, hwilken componerad af de förnämste Mästare i Europa ännu mera uphöjes genom en delicat Execution: Utom des spelas här aldrig lågt spel, hwarföre man med skäl kan finna sig road af at se spelet, när det gäller 50 Rubl. wist och så widare. Man tillåtes äfwen spela om så behagas; men det är en gifwen Sak, at om man är närhynt så spelar man äfwen med otour.

Spectacles.

Spectacles gifwas å 2:ne ställen; och man arbetar på Italienska, Tyska och Ryska; det sista är förtjusande i Nationens tycke, men de bägge senare äro dråglige för en Svensk Resande: Baletterne äro ingalunda mästerverken, och decorationerne förhålla sig til de Swenska,
 C 3 som

som rödlöf til Meloner: Emedlertid är onckes ligt, at Capellet och den Italienska Sängen försjenar det högsta loford.

Sommarnöjen.

Sommaren lemnar på et wanligt sätt af tebanda gäswor, hwilka med sin behaglighet utplåna minnet af en förutgången sträng winter: Herrskaper söka up sina dyrbara Landt-Egendomar, ofta belagne i det djupaste af Ryßland; och när man ej så hafwa kan, betjenar man sig af Petersburgs frikostigheter. Allmänna Promenader gifwas åtskilliga, hwaribland Kåiserliga Sommar-Palatsets Trågård och Promenade först räknas; men åtskilliga af de Höga Privatas Palatser innesluta tillika Trågårdar som i ålder, konst, storlek och fågring ej sällan förtjena namn af extraordinaire: En del af sådane Trågårdar äro i synnerhet Söndas garne öppnade för alt hederligt Folk af bägge Könen. Mer och mindre wackra och wäl situerade Wårdshus besökas jemwäl om Sommaren, dock afdrig af Gens de qualité, men hells wa Populacen församlar sig egentligen å en stor Park wid Cameney Ostrow.

Här wisar sig den wackra Naturen okonstlad, så wäl i afseende uppå hells wa Parken, som på Människorna som upfylla densamma; Brånwin — Brånwin, Löl, Qwas, Pirausger, Punche af Brånwin Sirup och Tranbårs-

Saft,

Saft, och dylikt mera, den sãmre hopens delicateher, utgöra deras måsta raffraischement, den frihet som ibland denna Claß af folk här i synnerhet är rådaude, en dårintil befintelig wål uppputsad Ahl-Lund, som utgör deras Fristad, sätter denna Park i en nog nära jämnförelse med Stockholms Djurgård; dock med någon skilnad af den modestie, hwaruti Swenska Nation emot den Rysska har så mycket företeåde.

National-Sången.

Uppå Båt öfwer Nema-floden anländer man til denna Sällhetens Strand; men et snabt öga uptäcker aldrig så tidigt Platsen, at icke likasom en stor och tydelig Landsväg wore långt tilförne banad, af den genomträngande Vocal-Musiquen: Jag bör desto snarare försöka at af densamme göra en Beskrifning, då han är en Wara som emot de högste Exportations-premier, likafullt förblifwer inom den Råjserliga Rysska Gränsen.

Utan Notor blifwer jag obegripelig, och i Notor kan jag uppå et Imperial-Papper som innehåller lika många Quadrat-Milar med Rysska Riket, likwål icke utmärka Final-teknet; kort sagt den Rysska Sången är et slags perpetuum mobile, och jag wil bjuda til at af densamme göra en liten Beskrifning: Sångares antal är owillkorligt, men ju flere ju bättre; när nu Musiquen begynner, sjunges altid den första Tack-

ten Solo; wid andra Tackten faller en röst in som repeterar den förstas Tackt; wid Tredje Tackten faller åter en röst in som repeterar den Andras Tackt, fortsärande en Röst för hvarje Tackt, då alla Rösterna blott hafwa repeterat den förstas Tackter: så snart den förste hunnit til något slags förborgat Finaltecken, begynner han åter uppå det första, och alla de andra fullfölja ouphörligen i förr beskriwne ordning. Här tyckes altså följa at Sångare böra wara stipulerade, det jag äfwen tror; men jag har noqa bjudit til at utredna sådant, då halsar öfwer halsar försatt mig uti en ständig willerwala. Compositionen liknande et Presto är okonstlad, och innefattar en slags Harmonie; 4:0 och 8:dedelar och mycket sällan Trioler, samt merendels $\frac{2}{4}$ Tackt; alla Melodier gå i Mollton, men stöta in i dur wid somlige tillfällen, och om et Stycke ej är lika med et annat blifwer dock Milnoden så ringa, at altsammans tages utur en Bas: och det hände wäl at i et så wälmående Capell en och annan Ledamot uptröttnade fallande neder på marken, där han strälte ifrån sig armar och ben; men då Castraten fast något otydligare, med tillstutna ögon Moderato och hickande, likafult observerade sin stämna i flere timmar, förblifwer jag wid mit första, at jag oagadt mit stränga utforskande, aldrig förmärkte någon Final. Detta är den almänna Rysska National-Sången, hwilken för at blifwa ännu fullkomligare, stundom

dom accompagneras af en Ledamot som genom en hoprullad Tunga framkallar Toner, hvilka til alla delar kunna jemföras med et skarpt hwisflande.

Processionen til Jordan pompensare firad.

Så när hade jag förgåtit mit löste om en ytterligare beskrifning huru Trettondedagen igenom en lysande Procession firas i Petersburg; Förändringarna emot hwad jag såg i Fredricshamn äro följande. Et Regimente Gardie til Häst, 3:ne Infanterie- Gardies- Regimenten, Marinieren, 2:ne Batailloner Lif-Grenadierer, och 2:ne Wakt hållande Fältregementen, formes rade Parade framför Kåiserliga Slottet; Patriarchen anförde nu Officianterne hvilka alla i mer och mindre Prästerliga Wärdighet lika som i Fredricshamn buro Kryds- Gudar och Helgon; Processionen utgjordes för öfrigt af nästan bara pöbel, men har äfwen här i Huswudstaden fördom bestådt af de förnämsta Herrskaper; Kort före Processionens ankomst ifrån Slotts-Kyrkan, defilerade alla Regimenten en Parade Saluterande för Slottet hwarest hela den Kåiserl. Familjen inom slutna fönster woro åskådare: Regimenterne formerade sedan en half Fyrkant omkring Amiralitets-Bröstwärnet, och Döpelse-Acten fullbordades inom samma Fyrkant, uti et ifrån Niewa-Floden ledt Watten: Dråkneliga Skott lossades ifrån de å Amiralitets-

rets-Wallen liggande Canoner, och Generalsalfwa hördes ifrån Paradisen; Processionen återtågade genast til Slottet, hwarest, utom alla heligas bestånkande, hela Kåjserl. Familjen undergeck en lika lycksalighet, enligt hwad man berättade, emedan det ej blef tillåtit at gå in i Slottet.

Påske-Högtiden firas här likasom jag förr beskriwit; men den förutgående långa Fastetiden påserar naturligtwis mera otwungen i en Huswudstad än i Landsorten: Arminstone kan jag försäkra, at Rött, hwaremot högsta förbud utsattes, likasullt på et oförswarligt sätt, och i synnerhet hos Dwinnofdnet dageligen förtåres.

En Isfart.

I den sista Faste-weckan beredes å Isen på Newa-Floden et nöje för Pöbel, som warar i flere weckor: Man upreser af stockar en fyrkantig högd til 60, 70 a 80 Alnar, åfwan lägges et planerat Golf försedt med Ledstänger rundtomkring; af 2:ne öpningar är den ena uppgången på Trappsteg, och den andra wisar sjelfwa nerfarten; Banan göres af Bråder, understödde af småningom i högden astagande Trådfötter; åfwan uppå Bråderne lägges minst en alns tjock Is, hwilken såsom i stycken upförd, fogas nått tillsammans och styrkes på begge sidor af Bråder i lika högd med Isens tjocklek, sedan slås ouphörligen watten uppå, hwilket

ket tilfryser och gör Banan jemn, slät och klar som en Spegel, til en längd af ungefär 200 alnar då sedan hellswa Isen widtager slät och sopad til en odeterminerad längd.

Påskedagen klockan 4 om eftermidd. begynner detta nöjet för flere hundrade Personer, hwilka merendels hafwa et lika antal Åskådare. Hwar och en Åkare medförer sin Slåde 5 qwarter lång och knappa 3 qwarter emellan Medarne, som äro skarpt skodde; och när Galaset begynner, går man först in uti en under ställningens wäl anlagd Kaback (Krog) multiplicerande et och annat Dricks-glas prastoy Vorka (sumpelt Bränwin) hwarefter upgången sker lika som i en outhörlig lādja, då hwar och en bär sin slāda under armen: När man kommer up betalas entrée och sedan släppes löst, då slāde på slāde altid upfyller Banan sällan räkande större distanee emellan sig, än 4 alnar, hwarmed i flere timmar oförminskeligen fortfares. Slādens upgifne storlek påsande mera för en 6-årig Gofe, torde medföra et slags öfwerwälgande, huruvida en fullwärt människa därup på kan fārdas, men et dylikt twiswelsmål förer kommer jag därmed; at jag berättar, det en åkande som är gift, medförer sin Hustru, och de ogifta sina Douchinkor (Kärleks-föremål) så at merendels 2:ne Personer tillika fullborda Wallfarten på en Slāda.

Knut-Execution.

I dessa dagar hade jag tillfälle at blifwa underrättad om en Döds-Execution i Ryska Språket kallad Knut: och som jag under min tillbragte Sejour i Petersburg, tämmeligen tillwände mig at med köld och styrka betrakta mindre omänskligheter, war jag äfwen nu hårdad of med en mindre rysning se de aldrastörsta. U Executionsplatsen, som alltid inrättas på Gatan och utanför det Huset, hwarest gårningen blifwit verkstald upreses en $2\frac{1}{2}$ alns hög Påle något lutande framåt, så at Delinqwenten med Kroppen på densamma hwilar, och på öfwersta ändan af pålen är en uthuggning hwaruti halften passas: sjelfwa wärkttyget, hwarmed Knutmästaren afstraffar, föreställer en Piska så gjord, at et kort Skaf småningom aftager, då stulteligen sjelfwa snårten af Läder (Louckt) ifrån en tums bredd spetsar sig åt ändan, innehållande hela Instrumentet circa 2 alnar. Delinqwenten bär et smalt brinnande Worljus i handen om han skal dödas, och är mig berättat at Knutmästaren besitter den färdighet, at Han inom 4 slag har träffat hjertat, hwaraf syndaren genast dör, men får likafullt uppå sin kalla kropp straffets fulla kraft, nemligen 300 slag; under hwilken tid en person som i samma förbrytars gjärning haft en mindre del, än at laaligen kunna straffas, står på andra sidan om Pålen med bårt hufwud, hollande i luggen på delinqwenten. Äfwen såg jag andre misgjerningsmän
 hwil

hwilka dömdes til knut på winst och förlust af Lif, lefwande uthårda 200 slag; och det är gifwit, at en Ryß som undergår detta straff, ware sig til Lifwet eller lindrigare, finner man ganska sällan beklaga sig eller skrika mer än et enda utrop af Hospodin pa Mele (Herre förbarma) och sådant sker wid des ankomst til stället, under et mångfaldigt korsande. Widare är en onckelig sanning at en Ryß, sedan han under straffet förloradt alt hwad lött heter emellan skuldorna, och likasom död bäres til et Hospital, densamme, om han får $\frac{1}{2}$ stop Brånwin, genast tilqwicknar och begynner efter et par timmar stämma up sin National-Sång. För öfrigit utmärker sig knut-Executionen til et mindre antal slag, ifrån 15 til 150, men då innehåller merendels Dommen at den brottslige skall afföras til Ziberien, hwarföre Knutmästaren med eldat järn upristar Näsborarna och brånmärker pannan.

Militarisk Execution.

Detta är nu enda sättet at verkställa Ryßka Lagens straffball på Populacen; Militairen nyttjar Pa dogg (på Ryggen) til 500 slag, hwilket med den hastighet liquideras, at Creditorn efter en qwart timme kan lemna qvitto på fulla Summan: Gatulopp fullbordas ända til 20 hwarf emellan 1500 Man, och om delinquenten, som allenast får gå långsamt, dör under straffet,

straffet, bäres han sedan uppå Bår för at undersgå et fullt antal.

Afresan från Petersburg.

Antagen som Lieutenant wid et Ryfvet Infanterie Regimente förlagt i Revel, bekom jag nu ordres at infinna mig til Tjenstgöring; men förr än jag ändar berättelsen om Petersburg, är jag förbunden at afsmåla det öfvermåttan wackra som förtjusade mina ögon under tilbakeläggandet af de första 10 Werst: Landsvägen 30 alnar bred, går i en rät linie, och å ömse sidor likasom väcker det ena lust-Palatset handen til det andra; och hwad en gifmild natur med Horizontela och widlöftiga gröna Parker welat framröka, har sedermera genom klokt förde menniskohänder blifwit upbragt til den högd, at åskådaren full af förundran måste under en brännande Solhetta somna, och drömma om China, eller huru han färdas uppå en Dräckstend emellan Amsterdam och Utrecht. Jag kunde såsom waken wid detta tillfället ej underlåta at blifwa högdragen öfwer min wundna employ under en Spira som föres med förundranswård framgång i både Naturliga och osnaturliga företag; och som jag redan kände Militairens rörlighet och desß deciderande tapperhet förmodade jag at vårt Regimente snart kunde blifwa commenderat til Vänen för at genom en liten diversion förordfaka et Modererat Climat i Petersburg.]

Narva.

Dagen efter min afresa ifrån Petersburg syntes i råt linia på 5 Wersts afstånd Narva Slott; jag tilstår at Pulsen förändrade sit lopp då jag passerade genom denne för alla Swenskar märkwärdige Fästning, som nu wid hastigt påseende tycktes hafwa blifwit förökt med åtskilliga mindre utanwärl: Den misunsamhet som upstod hos mig när jag saknade 3 Kronor ofwan Fästnings-porten, hade lätteligen hos mig kunnat förorsaka Feber, om icke jag i hastighet påmint mig huru hwarje sten i Fästningsmurarna torde hafwa kostat en hel Rysk Soldat med öfwer och under Gewär, och Fästningen således blifwit dyrköpt til et pris, hwilket wid något framtida bortaccorderande torde falla til 1000 procent.

Ryska Byar.

Uti Ingermanland hade jag tilfälle at betrakta Ryska Byars belågenhet; de samme äro alltid bygde under obserwerande af breda och råta gator, hwilkas antal merendels förblifwa i singulariter: Husen äro små, illa bygde af o-hugget Timmer, alltid wändande gawelen åt gatan; dag hämtas genom et enda fönster, hwilket ofta blott innehåller $\frac{1}{2}$ aln i fyrkant; uthusen befinna sig i proportion, och kan man i den delen minst hafwa at förmoda hos et folk som under wanwärdande af Radugårdar och å-

ker.

Perbruk, bebo en jord som snart sagt både när-
 rer och arbetar sig sjelf. Alla Rysska Byar ä-
 ro försedde med Lawkor innehållande Spete-
 rier, Victualie-waror, Trycklärster, Stöflor,
 Jernsaker, Segeltyg m. m. och om Söndags
 eftermiddagarna ser man alltid mycken wörelse.

Det är sällsynt at någon Resande, i 5
 minuter wäntar på Hästar; inrättningen med-
 förer den ordning, at så snart man anländer
 til Station, upwisande Podoroschna (Postäm-
 betets anordning uppå Hästar) äro i samma ö-
 gnablick hästarna framme; och för at betelna
 Posthästar, brukas både Winter och Sommar en
 fulkomlig klocka hängande i Loket: En Ryss
 Postillon utmärker sig desutom wid förandet,
 emedan han ofta kör för fort, men aldrig för
 sakta; hwilket nu medförde den för mig behä-
 geliga fölghden, at jag inom 2:ne Dagar bes-
 fann mig uti Rewel.

Rewel.

Denna Fästnings Construction utwisar ty-
 deligen dess ålder, dock hafwa Muscowiterne
 här likasom annorstädes, med Tersmetning å
 Murarna och förbättrade Jordwallar, wisat sin
 färdighet i Fortificationen. Uppå nära Staden
 liggande 2:ne små Dar, äro Batterier med
 Bröstwårn upkastade, hwilka beskyddade under
 en Bastion af Fästningen, med honom gjöra
 en förenad Ed, til at bewara, et i sig sjelf ges-
 nom

nom grund tåmmeligen förwarat inlopp: Hela Redden eller ankarplatsen under landet är med större och mindre Strand-Batterier försedd.

Såstningens och Stadens beskrifning.

Sjelfwa Staden består af idel stenhus, har trånqa gator, och är med så ord, intet wacker. Här äro twånne gamla, stora och wackra Kyrkor, en Swenssk och 2:ne Ryska Kyrkor. En liten Catholik Pater ankom wäl för at med Regeringens tilstånd inrätta en Kyrka för sina Trosbekännare; men så wida synderna innom en nog liten Församling, på intet wis swarade emot det hopp, hwilket Pater i förstone sig gjorde, altså bekom Pater nog ringa inkomster, och då inga Profelyter kunde göras, hånde det oförmodeligen, at Pater förswann, och den af Pater inwiada lilla Kyrkan, undergeck et stadigtwarande Måßfall.

Staden innefattar wäl tillika den så kallade Duhmen; men då naturen med Den sammes höga läge, och konsten med en hög mur welat aldeles skilja honom ifrån Staden, har jag trodt mig böra nämna den delen särskildt.

Duhmen ligger på et ganska högt Flisberg och likasom har sin egen Fortification; Skulle likwål i et angripande fall kunna lida mycket af en innom 300 steg liggande obefäst högd. Anledningen til Duhmens affkiljande från Sta-

Den, skal hårröra af et forntida missförstånd emellan Adelen och Borgerskapet, som ej sålän skridit til den ytterlighet, at brinnande luntor blifwit Filjomänner; hwilket således författe båge uti en lika nödwändighet at på bästa wis sätta sig i försvarsstånd. En ganska ansenlig och wacker Kyrka, et Riddarhus, et Gouvernementshus, en Skole för Adelig ungdom äro de märkwärdigaste här förekommande Byggnader; och bebos hela denna platsen af Adelen, som med särskildte Privilegier äger sit egit Borgerskap.

Märkwärdigheter om Staden.

Kewel hade just inga owanliga Märkwärdigheter, emedan en slags gammal Swensk smak, til större delen påminnte mig mit Egit Fosterland; dock fans här hwad man förqäswes eftersöker i Swea Rike, bestående i 2:ne besynnerligheter.

1:o Såg jag wid en af Stads Kyrkorna en ofwan jord murad Graf med stora Jerngallerdörrar; igenom dessa dörrar synes tydeligt förmultnelsen af Duc de Croix, liggande uppå en stor stenstifwa. Denne Herre född Fransos, war, som allmänt bekant är, Huswud-Chef för de 80000 Man Muscowiter som wid Narwa blefwo förswänssfäde; Duc de Croix, upammad i en långt försigtigare Werld än de woro, som under slaget fördränkte sig, fann för klokast at
med

med en darrande hand framräcka sin wärja til Konungen; bles således Fången och transporterad til Revel der han efter 1 $\frac{1}{2}$ år affomnade som en tapper och trogen General; Han lemnade då efter sig åttskilliga Fastebräf med begynnelse Til Sedelhafwaren. Jag wet ej säkert, men det anar mig at Tyska Lagen är i denna stund bibehållen, hwarest en S. förbjuder den dödas Jordfästning til dess han betalt sin skuld; Anhörige af den obegräfne Duc de Croix hafwa wäl i senare tider welat accordera med Stofstets Creditorer, men de påstå fulla Summan, hwilket swärligen låter sig gjöra.

2:o Korteligen berättadt, såg jag skymten af et slags Canarie=foglar, som i dragfria Kamrar och Bomfria Walf i Fästningswårken äro undangömde. Jag skal i mit aldrasista nämna huru man lätteligen kan inkomma uti sådane Hel-pensioner.

Gillet Schwarzen Haupter, är ej mindre för ålderdomen än Medlemmars bedrifter bekant redan på 1200:de talet och förbigår jag en omständelig beskrisning, så wida jag saknar alla de kundskaper som dertil äro nödige, utan wil allenast lemna en liten uplysning om detta samfund.

Til Schwarzen-Haupter bröder tagas nu alla Hederliga Personer emot en lindrig afäist;

Förmonerne äro' at slundom få bewista de därstädes inrättade Baler, och man får äfwen i bland afhöra Concerter, som upföras af Amateurer; för det öfriga är inrättningen såsom de förr beskrefne Klubbar i Petersburg.

Fördom i sin begynnelse, woro Schwarzen-Haupter Ryfska ogista Borgermänner, som swuro Fanan emot Fienden, utgjörande et Brödralag af flere Esquadroner; och finner man denna Corps behjertenhet förwarad til en odddelig hugkomst, uti 2:ne Epitafier i munkestyl upreste wid Wästra Landsvägen, hwarest 2:ne Chefer under et isfrån Fästningen gjordt utfall, för Fiendens Wapen hafwa stupat. Nu mera utgjör Brödralaget allenast en Esquadron, hwilka alla måste wara ogifte; Uniformen är ljusblå med Chamois upslag och underkläder; och som jag war lycklig at få se denne Corps 1787 i Junii Paradera för Fursten Potemkin, så lemnar jag med all billighet et owanligt godt loford, grundat uppå min lilla urskilling. Beridningen war ej mindre lysande än egal, hwar af jemte en god Militairisk färdighet, Fursten blef så intagen, at han genast antog Bröderskap, och lemnade Chefen Ryttmästare Fullsmagt i Armeen, med söcmån för alla Successorer *).

Landet

*) Dessa Schwarzen-Haupter Bröder hafwa sit eget Hus, hwarest sammankomsterne dageligen ske; uti stora Salen hafwa de flere Swenska

Landet omkring Narwa.

Omkring Rewel är hela tracten til flere mil tämmeligen skoglös innehållande en månad af Fjällberg; men Jorden här likasom öfwer hela Estland är så fet och bördig, at ågarena, hwilka merendels wansköta den samma, likafult i onda och goda år per Medium räkna 5:te kornet; et så ringa belopp bör defutom mycket tilskrifwas den oförsvarliga Sädesspillning, som dels igenom mindre goda anstalter, dels igenom arbetares tresshet och aswoghet emot husbonden, årligen åstadkommes.

Damer.

Jag måste förklara en offentlig tacksamhet til alla Herrskaper, hwilkas bekantskaper jag hade den äran at göra; jag mädde här som den lyckeligaste, och jag tror at om Stora Swarta Ornen som håller Europa i den högra och Asien i den Wenstra flon, om säger jag, denne syn wore landtförwist, och om Sverige ickc wore et enda Sverige, så tror jag at jag wille dö i detta Landet: En här är hwad i andra länder, om intet sällsynt, likwät just så talrike finnes, nästan allmänt wackra Fruntim-

D 3

mer:

Regenter aftagne, hwaribland Konung Carl XII är bäst aftagen, och wisades jemte Des högra sida Narwas slag; men uppå Hög Keiserlig besfallning borde det aldeles strykas öfwer, men hwilket ej bättre är fullbordat, än at man tydeligen ser altsammans.

mer: Och kan afmålningen på deras Character och lefnadsfätt åfwen så mycket mindre kallas falsk, som jag åberopar witneu uti många landsmän, hwilka under en kortare tids wistande i Estland, sunnit all sanning åga rum, som jag nu anförer.

Huswindsakeligen medbringas ifrån spåda-
ste åren en upsostran, som har asseende uppå
Hjertats bildande til undergifwenhet för För-
åldrarna; wid mognare ålder implantas et full-
komligt begrep om Religionens nödwändig-
het och nytta; därefter läres dem alla för en stä-
dad Dame nödiga hushåls Wetenskaper; och
sist läres Franska Språket, Clower och sång
i hwilka senare delar de ganska ofta winna en
Måsterlig färdighet: När Damerna i almän-
mänhet tillika insupa det begrep om Modestie,
som wida skildt ifrån det tillfälligt wis antagna,
år och blir hennes första prydnad; så frågas
om icke en Dame upnådt all den fullkomlighet,
som Henne kan tilläggas? I förstone förundra-
de jag mig öfwer dessa Damers foglighet och
ringa höjelse för at fordra en slawisk wörd-
nad för dess Kön; jag har sagt årskilliga Da-
mer, hwilka långt ifrån at med enwålde styr-
a Jordkloten til både höger och wänster, i det
stället blott warit sine Manners Hustrur; och
jag blygs at för Swenska Damer nämna huru
jag sedt dessa Fruer i öpne sällskaper, af en öf-
werflödig agtning för sine Männer, lysa deras
håu-

Händer: sådant går åter för långt, men den medelvägen som jag här värdar, är den glädde lydnad, hvaraf mina Estländska Saror wid alla tillfällen göra sig agtade hos sina Abrahamar.

Jag kom då ifrån Holland och Ryssland, 2:ne artige ställen nog; nu war jag i Estland och blef så i dwala försätter, at om jag skulle hafwa anlånt i den tilslutna Politiska Ribitkan, hade jag snart kunnat öfvertala mig at jag wistades uti en annan Planet.

Cavallerer.

Jag måste wara opartiff när jag talar samtling och omnämner ortens Cavallerer, hwilka i mit tycke sällan åga de egenskaper som göra dem wärdige nyhämde Damer, och jag inlåter mig ogjerna i beskrifning om en så bedröflig contrast.

Här gifwas likwål de Herrar, hwilkas afmålning ej kan få nog wacker dag; i och omkring Kewel känner jag åtskilliga Jådane Udlingar, och jag nämner i synnerhet 5 a 6 betydande Embetsmän, hwilka under en wäl använd ungdoms tid i Europas förste Uniwersiteter, snart med sin bortgång beröfwa Werlden den den mognaste Frukt af snille och kunskaper. En upwäxande ungdom åger alla utwägar för at bereda sig en lika så ärofull Lesnadsban;

men då jag undantager några uti Adelige Skolan nu warande Ynglingar, tror jag at en taksrik återstod med nöje kastar bort boken, och heldre i framtiden bjuda til at gynna den Ryska Politiquens redan gjorda försök, at fulla kasta alla Lærohus i Est-och Liffand.

Lifegne.

En dagelig försarenhet wisar huru en ung Adelsman emottager et rikt antal Hemman, med därunder lydande flere hundrade menniskor kallade Lifegne; dennes upväxande tid är ofta använd til en enda kunskaps vinnande, den nemligen, at regera öfwer sina Slaswar; han reser til Pölen och kommer hem efter 6 weckor med 6 grader på Ranglistan, och en sådan wärdighet, lika så öförtjent bekommen, som ulla utöfwad, blifwer endast et Document, som stadfäster en myndighet öfwer själar för hwilkas wård han knappast tror sig böra ansvara i Himmelen: En i senare tider försattad Lag förbjuder wäl en Herre at til lifwet skada sina själar (Seelen), men huru ofta slår man icke ihjäl en Bondé emellan fyra ögon, och den samme, det är helt simpelt, han dog af slag.

Jag anser onödigt at framwisa Arsherrrens Contract med sine Lifegne sedan jag utmärkt Hans hjerta, upfostran, och myndighet; jag skrider heldre til underrättandet om en på Dagewärke kommen Arbetares skyldigheter och för-

förmoner. Arbetares antal är föränderligt i afseende på Egendomarne, men alla Egendomar öfwerensstämma deruti, at taga man utur huset; arbetet begynner wid Solens uppgång, och slutas wid dess nedergång; många Dagswårkare hafwa en längre wäg hem, än at kunna i rättan tid hinna til Arbetet, hwarföre det är wanligt, at komma til Godset Måndagen, och gå hem Tördagen; den mat en sådan arbetare medbringat är sållan afpassad för at räcka til 4:de Dagen; Brödet måste med all sparsamhet förtäras om det skal räcka til Tördagen, och soffet bestående i strömming, litet smör eller salt finnes ej mer om Torsdagen; supanmaten och dricka består uti 2 kannor surmjölk hwilken således förtäres, at hwarje gång mjölkflaskan bespattas, tömes watten i stället, så at efter 3:ne dygn alt tecken til mjölk är borta. Om denne uslingen nu anhåller om tilstånd at få gå hem efter mera mat, nej = och om det änteligen sker at han får gå, finner han stundom hemmet brödlöst, stundom får han litet surmjölk, salt och bröd: och dessa olyckeliga menniskor, när de skola gå til ro efter en uthärdad hård arbetsdag, församla de sig som Creatur, liggande på småhalm i Foderhuset. Men kan wäl alt sådant upröra Herr Arsherns hjerta til ömhet? Nej! Kubbias (Rättare) får en oinskränkt magt öfwer sine medslafwar at slå och bulsta hwar och en som på minsta sätt stadnar i arbetet, och Kubbias upför sig efter om-

ståndigheterna, flugt nog. Hwad blifwer wäl fölgden af et så omånsfeligit förfarande med Bønder? Jo; når de kommo til Werlden blefwo de Christnade til fiender emot Arfherren, och en sådan hämd utöfwas alla dagar, ehuru Herrn aldrig märker sådant oftare än en gång om året: och jag nämner de tilfällen som jag funnit wara talande bewis til min slutsats.

Det är en afjord sak at 3:ne Arbetskarlar med möda kunna jemföras med en ordentelig Swenssk arbetare; Når dessa föra sin Herres Åker, äro de nog swage, nog elake för at slurfwa ifrån sig et afdelt stycke; Kubbias tiger, och Herren begriper det ej; når säningen wärkställes stjåls 100 procent Råg, och då Brådden wisar sig tunn samt flera Gläckar upå åkren aldeles bara, tiltalar Arfherren Kubbias; Kubbias förebär i all underdånighet at masken har skuld, ja, säger Arfherren, es ist bey Gott wahr; når skörden är för hand, för rättas den samme med små skårer, alt hwad man då kan spilla, det faller; widare når Säden skal föras i Rian har man åter tilfälle at skafa bort det som i några Beckor hunnit at rorka, och sist når man om nåtterna tröskar stjål man åter 25 procent, och så fortfares alla år med de fläste Egendomar, hwillas ägare sällan updaga andra orsaker än det wanliga Schlechtes Korn-Jahr.

Jag känner någre Swenskar som genom tillfällige omständigheter blifwit bosaste i detta land; en af dem wil jag ej nämna, huru han råknas ibland de förmögna; nog af han är den störste Swenske Landthushållare och den grymmaste Estländske mennisko = Hushållare. Däremot fant jag mit yppersta nöje hos en gammal wån, som här bebod en ganska ansenlig Egendom; under halstannat års wistande i detta hus, blef jag öfwerlygad om skillnaden emellan Estländsk och Swensk art, at leswa med Wönder; jag måste lemna at min nyfnämde wån ej kunde utrota arffsynden hos detta Folk, men det wet jag tillika, at om det kunde wåra Säd på åkerfälten, så hade han åswen en dubbel skörd emot andra: och hwilken länbar åtskillnad blifwer icke detta öfwer hela Landet, hwilkets jord är och blifwer ibland de bästa arter i werlden? Det är hög tid at jag wänder mig ifrån detta ämne; en och annan Sextern kunde wäl ännu här om skrifwas, men et nytt kom just nu och bad mig ej förglömma det sammans tour.

Herrskaper.

Herrskaperne leswa mer och mindre otvungen öfwerflodigt; et Hus leswer a la Helio-gabalus, et annat a la Ahalveros: 2 flockar, 4 Kökspigor, 8 Serviteurer, 16 Rätter mat, 32 sorter Sylt, 64 Desetter, 128 sorter Win, och 256 Couverter, betydä likwäl alltid Frånman:

mande; annars lefwer man å son aise, ofta nögd med 8 Rätter mat o. s. w. Cavaillers conversationen är fri och munter, dock sällan innefattande något Hypotenuså; de goda Damerne ehuru fallne för ordning och sunghet, få likwål sällan ifrån Herrar Cavaillerer wånta sig andre artigheter, andre upmuntringar, än Tobaks-wirflar och Strasburger-Snus: sådant bidrager ej litet til de Swänskas företåde som under sina korta visiter här å orten, uppå sit lena och artiga wis gjordt Damernas bekantskap. När man inträder i et hus aflågande sin wårdnads-betygelse, åtnjuter man en sötma, som i Sverige ofta ej winnes under både knåfall, wers och prosa; man träder dristeliga fram för en Dame fattande hennes hand, men hon lemnar i det stället munnen, och tänk, at man får genast 2:ne Kyssar, nog kan wål så hånda at Damen par modestie gör en 8:de dels swängning med hufwudet, hwarigenom kyssaren tager dem på örat; men om man rått förstår sin sak, och tillika innehaswer nödig contenance, så gör man en contra swäng, hwarigenom Frontelinierne komma aldeles emot hwarandra.

Musik.

Musiken tyckes här, lika som hos alla Tyskar, åga högsta rangen ibland nöjen; det är ej noa at man träffar en Musicus i hwarannan Cavailler, ej tilfyllest at nästan alla Damer tractera Clower och sjunga tillika en Maître;

tre; jag gjorde en wida sällsamare Musikalisk upptäckt, hwilken jag anser rar i Europa.

Åttskillige Herrskaper hade under sine Wintertur Sejourer i Staden, budit mig på Sommarferien å sine Landt=Eqendomar; i dylik afsigt uppehöll jag mig nu i tracten af Weisenstein: Det samma Herrskapet, hos hwilket jag nu wistades gjorde wisit hos en wif Baron och nära Granne, hwarwid jag hade åran wara följagtig. Wården emottog mig på det sätt som upmuntrade en Främling; efter en timme hördes ifrån et annat rum, af Clavecinen, Bioler m. m. åttskillige stämmings-ljud, och efter en timme ledsagade Wården samtelige Gåsterne in i en stor Sal hwarest den precifaste Harmonie af Haidens Quartetter med acompagnement af Clavecine, så intog mig, at jag wid ögats snabba lopp til Orchestern, trodde mig hastwa blifwit förtrollad: Wårdens 2:ne äldste Döttrar tracterade Premier och Second stämman, en Son Altstämman, och den yngsta Dottern Clavecinen; Bas-stämman utgjordes af en i samma hus warande förskrifwen Tyll Musicus; Hwarjemte jag får tillägga at alla dessa sysskon woro ifrån 19 til 13 års ålder. Hela denna eftermiddagen continuerade en Musique, ej mindre wäl utförd, än innehållande nyaste Måstares swårare arbeten. Jag kunde i det närmaste utforska at dessa Damers färdighet på Violin, mer kunde tillskrifwas en blind Induad under

Herr

Herr Faderns Capricer, ån egen böjelse; emedertid woro de rätt glada deröfwer, at de blifwit förskonte för Violoncell, och den därmed förknippade beswärande och fatiguerande Ställningen.

Märkwärdigheter.

Hela Estland styres ännu efter några råbråkade J. J. i Swenska Lagboken, hwarigenom en Misshjårningsman undwiker Knutstrafset; Men slå armar och ben af en undersåte och sedan sälja honom för halft wärde är åter en J. som Förshynen ware årad aldrig finnes i Swensk Lagbok.

Ösel och Dagö, Worms och Muckö, bebos af Innewånare som tala en ordentelig Swenska; och bles den nuwarande Pastor i Muckö för några år sedan förskrifwen hos Domus Capitlet i Åbo.

Baltische Pfort, en Landsubde wid Östersjön, belågen 7 Lyffa mil ifrån Kewel, är försedd med några små Fästnings-wärk och Strandbatterier som bewara en härwarande Ankarplats; men egenteligen är detta stället et Stockhus för fångar af olika stånd, ibland hwilkas antal sig åfwen befinner en i swåra Jernbojor Fästmidder utleswad man, fordom Adjutant hos den i Ryßland märkwärdige Pugatschef.

Härmed ända sig de särskildte berättelser om Orten hwarest jag uppehållit mig; jag skyndar åter til det stora Hela, i det jag under allmän afmålninga afhandlar hufwudsakeligaste punkter rörande Ryska Hofwet, Militairen, Ciwil- Ståndet, Andeliga Ståndet, Nationens hufwud=Character, och den Politiska Ribitkan.

Kejsersliga Ryska Hofwet.

Jag befann mig, ty wår, uti en så ringa wårdighet at jag aldrig kunde åtnjuta den sällheten, den Nåden, at för Hennes Maj:st. Kejsarinnan öfwer alla Ryskar samt Drottningen öfwer hela Taurien, blifwa Presenterad: altså brister mig en säker kunskap i et ämne, som dyrt och högt, borde innehålla den wackraste och fullständigaste afhandling.

Presentation tillåtes wäl alla Utländske Adlingar, men sedan man har nådt den hedern at få båra Uniform, förloras den förra hedern, då man ej innehafwer Majors wårdighet; men at på en stor plan wid Kejsersliga Slottet, alla dagar, och alla tider på dagen, promenera, det är alla tillåtit. Här råknar man närmare 300 Wagnar upstålde en ordre de Bojager, de större Prasnicks eller Curdagarne: och det är naturligt at en Regentinna som befäller öfwer så många Miljoner Menniskor, måste äfwen befälla öfwer et aspasat antal Miljoner Tunnor Imperialer, altså är Hofwet rikt, och förundrans,

dranswårdt; och kan egenteligen en och hwar som innehafwer Adelig wårdighet, wäl klädd, insinna sig alla Curdagar, dock med nyss gjorda förbehåll om Presentation.

Hennes Maj:t. är, utom wanligen Wackthafwande Kammarherrar och Häfstat, tillika bewarad af en Lifwakt (Gens d'Armes) hwilken til sin tjenstgöring, föreställer det samma som Kongl. Drabanterna det här göra: De wackraste och längst Officerare utsöklas alltid til denne Corps, hwarest alla åga Premier Lieutenants Wårdighet, och så likasom Officerare af Gardiet, aldrig gå på gatan i Uniform, utan ständigt åka. Denne Lifwakts Uniform under Bewår, innefattar åfwen et Panhar af Silfwer, hwilkets Lodetal jag förgåtit; men det är en afgjord sak at wigten är betydelig.

Hennes Maj:t. wisar sig ganska sällan, och ofta allenast 2:ne gånger om året, uti Staden, då det åfwen gör et desto starkare intryck på Menskligheten; men deremot är icke sällsamt at se Stor-Fursten promenera til häst öfwer hela Staden, ofta med en enda Cawailler i sällskap, och någon gång helt allena.

Om Sommaren wistas Hennes Maj:t. alltid å Zarskoij Zelo, et Lust-Slott som i sågning och dyrbarhet åger nästan alt hwad man kan föreställa sig. För öfrigit berättar man at Hennes Maj:t. lefwer i all stillhet; och es
huru

Huru en så tryckande Regerings-börda medförer et inslosättande, som wid Hennes Maj:ts nu warande ålder likwål aldrig försmmas, iagtages likwål all ordning i Hennes Maj:ts enskilt lefnadsfätt. Detta är nu allt hwad jag wet om det Kejsersliga Hofwet; det är icke min tanka at härmed lysa i kunskaper; långt derifrån, mången har haft tillfälle at se mycket mera, utan at derfore gjöra sig mödan at det anrekna. — Jag will wara nyttig, fast jag emot min wilja är ofullständig!

Militairen.

Amiralitetet och Sortification.

Den Kejsersliga Rysska Fortificationes-Staten florerar ej, och är ej i Vänerwall; denne Stat, äfwen som Amiralitets-Staten, kan tacka Utlänningar för hela sitt anseende, och sin tjensbarhet. Då man får taaga för allwilt at alla slags Chesskaper i desse Krigs-Militier söreträdas af Utlänningar, hwilka äga både skickelighet och ofning; och då man tillika betraktar den omsorg, med hwilken Regeringen ifrån sin under främmande Professorer wäl inrättade Casdette Corps, utsläpper så skickelige Officers Amnen som efter omständigheterna låter sig göra, så följer at sådane Amnen ej kunna wara ofskickelige til Subalterns Graden, och hwilket altså tillsammanslagt, nödwändigt gifwer styrka åt de bägge nyssnämde Corpsen.

Artillerie.

Artilleriet är uti et fullkomligen godt tillstånd, och får åfwen Officerare ifrån Cadettes Corpsen; men denne Stat olifår ej de nyss nämnda, emedan alla Högre och de fläste mindre Cheffkaper, äro lemnade til Utlänningar. När jag härjemte får tillägga at nästan hela Artirailen innehåller Swenska och Turkiska Piecer, hwilka ester utseende kunna åstadkomma de säkraste brecher, så upkommer en fullkomlig anledning at tro det Artilleriet bör skjuta säkert; men jag har hört berättas twårtom, hwilket då endast bör tillskrifwas darrning på Manschetten.

Cavallerie.

Om alla Ryska Cavallerier skulle med Stor-Furstens och Casanska Curassier-Regementerne åga en lika Beridning, och en lika färdighet i Maneuvres, så tror jag at det andra Ungeriska Cavalleriet kunde framwisas. — Hastiga Frontbrutningar, Marche under wäl bewarade distancer och Directioner, Rättning på Theten, snabba anryckningar och upslutningar under all ordnings bibehållande, Carrierer, alt under den wackraste slutning, woro egenskaper hwaraf i synnerhet Stor-Furstens Regemente ådagalade sällsamma prot. Jag har ej sedt flere Ryska Cavallerier men af säkra kunnoge män har jag blifwit försäkrad at Cavalleriet

et är Lårnan, och Infanteriet utan af Armeen: hwilket i afseende, på Cavalleriets Beridning, desto lättare åstadkommes, som, utom Kronostuterier, et öfwerflödigt antal Stuterier å Herrskapsens egendomar äro inrättade; och gifwas rätt många sådana, hwarest den sämsta sorten hästar kostar 100 Rubel och sedan i et stigande pris til 800 Rubel st. Rysska Cavalleriet, til rörlighet, lefnadsfatt och ständiga öfning, är för öfrigt enahanda med Infanteriet.

Infanteriet.

Infanteriet til sin rörlighet och lefnadsfatt, styrka och pålitelighet emot fienden, Exercice och Tactique, besinner sig hufwudsakligen under följande puncter.

Til Rörlighet och Lefnadsfatt.

1:o Alla Rysska Regimenten skola efter författningen wara i den ordning, at de samme inom en tid af 24 timar äro i marche; Hwarföre Regimentet å sit Contonerings ställe äger en så kallad Regements=Gård (Tyghus) hwarest Troß och Ammunition finnes i den ordning, at i det ögnablecket då Hufwar förespännas, är alt marchefärdigt. Troßhästarne äro Öfwerstens Papevolance, men då en Öfwerste förstår sin tjenst, ingår han contract med wederbörande at antingen i flere år så under Freden ligga stilla eller och at i god tid blifwa un-

Derrättad om uppbrott, då emedlertid Kronan
 underhåller Håstarna ehuru de ej finnas. Följ-
 den af dessa Håst-vacancer är både god och es-
 laf; god i anseende uppå inkomster, men elaf
 i anseende på et osörmodat tilfälle, hwarwid
 man hasteligen ej kan anskaffa et nödigt antal.
 En wis Chef och Furste hade tilfalle at årsara
 detta 1783 i Junii, då han fick et osörmodat
 besök af 2:ne Personer, hwilkas Swite behöfde
 alla Troshåstarna, wid afresan från Staden.
 At inkomsterna äro betydliga, därom twiflar
 man icke; En ewig Troß åtföljer alltid den Ry-
 ska Armeen, således har den samme nödig et af-
 passat anspann; och allena utur denne Canal,
 hämtar en Ryss Öfwerste, ifrån 4 til 6000
 Rubler årligen, hwaraf han aflemnar obetyde-
 lige proc. til Regements-Quarttermästaren: man
 kan altså med skäl säga at en Öfwerste sått för
 mycket, de andre under honom lydande Offi-
 cerare för litet, och Under-Officerare Corpora-
 ler Spel och Soldater intet.

Armeens rörlighet kan äga, utom det nö-
 diga til Gränsofnas utwidgande eller förswa-
 rande, äfwen andra betydliga ordsaker; In-
 wärtes oroligheter som i denne store Rikskro-
 pen alla dagar äro sårdige at tändas; Solda-
 tens opålitelighet, at genom en längre tids um-
 gånge med en Almoge, lätteligen kunna öfwer-
 talas til upror; Almogens utblottande, sem
 alltid är följden af Regimentets stånd i Car-
 tone

tonerings-qvarteret. Sådane äro huswuds-sake-
lige Skäl til Regementers råta flyttning, hwaro
ifrån Gardiet, Artilleriet och Garnisons eller
Invalide Battaillonerne, allena äro undantagne.

Af det nu anförda finnes huru liten skil-
nad det är emellan Soldatens lefnad i fred-
lig och ofredlig tid; Et Regemente intager Can-
tonerings-plats å sådane ställen, hwarest me-
rendels är Fästning eller Stad; et Regemente
som nu ligger i Archangel, får ordres at Mar-
chera til Cherson, och nästföljande år til Riza
o. s. w. Hela Staben förlägges i Fästningen,
Staden, eller Förstaden, och alla Capitainer
ligga med Compagnierne i de närmast belågne
Byar, då must et Compagnie med full storle
alla Fredagar ankommer til Staden eller Fäst-
ningen, för at Lördagen aflösa de Waktbas-
wande som då genast utmarchera til sine qwar-
ter, fortfarande i denne ordning alla de så kall-
ade Wintermånader, och under hwilken tid
Compagnierne, utan afseende uppå köld, snö
eller rågn, åtminstone en gång om dagen, sko-
la å Cantonerings stället exercera. Men då
Sommaren hunnit upwärma Norden, eller i
medio Maj, går Regementet i Vägar, förblif-
wande til medio Augusti, så framt icke särskil-
te ordres eller tillåtelse i den delen ändra för-
fattningarna. Et Regemente i Vägar har in-
struction at alltid wara i den beredskap, at ifall,
som det ofta händt, oförmodelige ordres til uppe-

brott skulle komma, de då under sjelfwa Exercicen må kunna löpa til Tälten, nedertaga dem och marchera.

Under alt slags förrättande af tjenst, iagtagas en Esprit; så lefwande, at jag knappast tiltror mig kunna deraf göra beskifning: Öfwerstens närvaro uptäcker man ingen åtskillnad i undergifwenhet hos alla närwarande Lydande; Öfwerste Lieutenanten kan utan tilstånd ej tråda längre fram än Soldaten, och fortsfares lika alla grader igenom, så at den högre altid är målet för alla de ringares oafkortade wördnad: och om någon gång, en Öfwerste gifwer anledning til en slags Frihet, rusa alla fram likasom de storma en Fästning, men med en enda wiuf bringar Öfwersten samtelige Herrarna til sit förra intet. Det är en Öfwerstes hustruwsak at sprida oenighet i Officers Corpsen, hwari genom 2:ne Partier upkomma, det ena förklarar sig för Öfwersten och det andra för Öfwerste Lieutenanten; som det nu altid är en följd at Öfwersten har Pluraliteten, och en fråga då uppvar sig emellan dese bägge Herrar, winner Öfwersten et önskat tillfälle at uppå et längre afstånd flytta det nära förhållande som är emellan honom och Öfwerste Lieutenanten. Det gifwes ock Rysska Öfwerstar som ifrån Offices rare fordra den Soumission, at de som ej hafwa sit ställe i Ledet, när Öfwersten beser Wacktparadens Exercice, skola ofta under en förbi-
gående

gående timme stå med hattarne i handen: En sådan Öfwerste insprider äfwen åtskillige narragtigheter i Soldaten; icke nog at denne under Gewäret kastar ögon hufwud kropp och lemmar såsom Pärkvingar, han måste äfwen utom Gewäret agera en Petitmaitre, hwarwid des trånga kläder ej litet förorsaka styfhet och raka knån, wid Capriolernes förrättande. Sådane, med flere dylike småsaker gjöras i Ryssland til Storstärk, och är egenteligen inrättat för sjelfwa Nationen, emedan Främlingar i alla tider tagit och tager all nödig frihet. En Öfwerste får Taffelpenningar och är förbunden at hålla ständigt Bord för sine Officerare; densne förmon kan af alla icke åtnjutas under vintermånaderna, men desto mer månggrant i et Läger, hwilket är en betydlig omständighet för en fattig Officer.

Soldaten som af Kronan bestommer öfverflödigt Bröd, får äfwen något Öryn och Salt; men så wida 6 Rubel om året blott lemnar honom 300 supar Prostoy Vertka, och han nödwändigt måste hafwa 65 supar til, för at åtnöja sig med en sup om dagen; så insinuerar han sig med lock eller hot hos Bonden, hwilken med darrande hand ofta måste lemna allt hwad i huset finnes. Ynga oordentligheter äro nog store, at icke Soldaten, ofta under Officerens hemliga beskydd, dageligen wärkställer de samma emot Allmogen: om Bonden åter

och Soldaten kommer in, måste Bonden utan et ögnablicks betänkannde lemna från sig maten och swälta: ofta begår Soldaten find och osmärkliga Wälmstycken, hwari genom et Fålkreatur störta; så snart Bonden märker detta, griper han til en kånbar uerwåg, han slagtar Creaturet, och huden hinner ej så snart blifwa astagen, at icke Soldaterna hafwa delat köttet. Med et ord, en Policerad Fiende som logerar sig i et land, kan omöjeligen förena sig i alla de gjärningar som här utöswas; och när klagomål bäres til Öfwersten, kan han desto mindre åstadkomma kraslig åtgjård, när hela Armeen tyckes til Solden wara så inrättad, at Junewånare måste årsätta hwad Cronan affortat. Jag gör likwål härwid en anmärkning, ej mindre billig å min sida än förtjent af min då warande Chef Öfwersten Riitschet, hwilken med hela Regimentet, i conduiten war monstret för alt hwad Rysk Öfwerste heter.

Styrkan och pålitelighet emor Fienden.

2:0 En Bonde, innehållande en swag fortsplantning af oordentliga och under både Andeligt och Wärlsligt of präskade Förälldrar, alltid emor sin wilje och naturliga böjelse, men aldrig tillåten at wågra, blir utskrifwen til Soldat: Han har wid Plogens sugande tyngd under långa Fassetider och defutom wanligen swag söda, redan förwårswat sig en matt både kropp och själ; han ankommer til Regimentet,

förlo

förforar den enda af sina förmoner, den lilla frihet med hwilken han soffat sit otillräckliga bröd, och finner därjemte sin förra väg til Lifsbärgningen wara ännu trängre: han har rytt för de oräkneliga läppslångar som blifwit utdelade, och han får sjelf tör hända en inwigsel af 300 pa dogg. Jag frågar nu hela Werlden, hwad nytta kan man wänta sig af denne Soldat? jo! Käppen drifwer honom til Exercicens fattande och wärkställande; käppen drifwer honom til propretée; käppen drifwer honom til at gå rak med hungrig mage; käppen gör honom til Regements handwärfare af hwad sort som hållst; käppen drifwer honom til at blifwa en Regements Musicant, som uwpå sit Instrument ofta liknar en virtuos, och käppen drifwer honom til at aldrig beklaga sig öfwer käppen. En så bekäppad Soldat, mer än en Rapphönshund suckande öfwer sit öde at lefwa, begynner om morgonen at läsa Hospodina pamelos (Herre förbarma) repeterar det samma hela dagen och lägger sig om aftenen under samma suckande. Det är en afgjord sanning, och det är enligt min wundne lilla ärfarenhet, at så snart Krigstrumman går, tackar han Gud, under hopp at i striden så utsläcka et frätande lif. Häraf kommer, at Soldaten nu omöjiligen ryggar, såsom han med bättre begrep om mänsklighet ofta gjorde i sin Frihetstid under Peter I. Och hwart wil han nu ryggga när disciplinen är på en sådan fot, at det

ena Regimentet torde wända en Fiendlig spets emot det andra som ryqqar? eller kan man påstå at Soldaten gör nyta om han står til sista man? Jag medgifwer at en Rysk Soldat skjuter 4 Salwor, då den Swenske skjuter en: men kan en Trupp skjuta såkert, som låger an wid sidan och laddar Patron på Patron om än skottet aldrig afbrinner, som wid första tillfälle kastar bort ammunition at undwika Pa dogg wid inträffande visitering, och ämneligen som i sjelfwa affairen har löppen öfwer sig? Om det är Truppens manliga handkrafter och resistance som afgör en fälld Bajonets åsystade wärkan, hwar finner man sådant i en Rysk Front? En Rysk säger sjelf at Bajonetten altid deciderar des segrar, men jag säger at Spetsen är det måst imponerande Wapen, hwarfore en Rysk i det längsta retirerar, och sluteligen faller. Om likwäl et Infanterie skal med förmon, wederbörlig styrka och contenance, fullgjöra sin pligt, blifwer det wid Gästningars Stormande, särdeles Turkiska, där han med naturlig böjelse för plundring, finner de rikaste samlingar af Brånwin, starka Drycker och Penningar.

Nu skulle man kunna infalla; af alt hwad Ni sagt finner man at i den Ryska Militairen är en öfwer mättan god Disciplin, och den Trupp är starkast som är bäst disciplinerad. Jag swarar; Medelwägen är i den delen den bästa:

Bäste: aldrig låta fel blifwa ostraffade, aldrig gifwa anledning til fel, men alltid utwisa föreningsband emellan den Högste och den allralågste det är i min tanke medelwägen. Desutom tilwårkar i Fredlig tid, den Ryska disciplinen Krigshjeltar som i Ofredlig tid stupa för sjelfwa disciplinen. Jag är wittne af en händelse i et Ryskt Infanterie-Regemente, som lämnar det aldratydligaste bewis af en högst odisciplinerad disciplin; Regimentet låg i Läger. Öfwersten R. och Öfwerste-Lieutenant v. M. woro ej Presentes, altså emottog Premier Majoren H. Cheskapet. Denne, kan hånda intagen af en owanlig lycka, utdelade flera Ryska Characterer til de Officerare som under Exercicen försommade sig i nödig upmärksamhet; Capitain L. war i synnerhet mål för den måsta wreden; han passade et tilfälle då Regimentet hwilade, gick til Majoren och sade sig wara Officer, men ej någon je Bjenamath; Majoren ännu mer förbittrad öfwer förklaringen, befalte Capitainen tiga, och intaga sin Plats til exercice; men nej: och Exercicen uphörde. Följande dagen kom Öfwerste-Lieutenanten i Lägret, Majoren anlagade Capitainen, Capitainen förklarade sig, och Majoren måste gjöra Capitainen sin ursäkt i närvaro af de fläste Officerare. Det hånder äfwen at en Öfwerste som med utmärkt framhårdande, nog mycket bleferat Officerares heder, har wid et lågligt tilfälle warit utsatt för en mindre Militairisk hämd. Sådant alt, med flere
i et

i et Ryskt Regemente förekommande händelser, lemna om Disciplinen et så traktat begrep, at man med Algebra, med sielfwa Spolen, lika fullt stannar på halfwa wägen.

Man har allmänt kunnat utröna, at de bästa Soldater finnas under en utländsk Compagnie Chef, och man har funnit at de Soldater som hafwa Gåne Chefer afundas altid de förras lycka; Skålen äro suart hämtade; en Utlänning förenar strånghet och menflighet. en Rys förenar grymheter och omänflighet. Och just i denne senare omständigheten ligg, en förborgad hufwud-orsak til hela denna Armeens ovedersägeliga swaga; at nemligen, en Front af 3000 man, upståld emot en wanligen öfswad och hållen Fiendelig Front af 1500 man, undergår til wärkelig nytta och säkerhet en förwandling, minst räknad, til 100 Procent. Sant är wäl at Ryska Armeen, emot flokt anförde och stridbare Troupper, åtskillige gånger behållit Seger; men härtill gifwes blott 2:ne orsaker, af hwilka ingendera kunna bestrida min nys gjorde jemförelse: det är et undertwärl, at i Ryskland kunna tillfapa Generals-ämnen, alltså sökas Utlänningar, och warda öfwerflödig betalte; och hittils har änteligen Ryskland besuttit den förmånen, at med länbar förlust af Folknummer, kunna altid upfatta nytt folk i de stupandes Luckor, hwilka äro enda orsakerne til Segrar.

När jag undantager Armeens Rörlighet, som ehuru öfwerdrifwen i Ryssland, likafult kan kallas både nödwändig och nyttig, wil jag bestyrka mit nu fullbordade påstående om Armeens styrka och pålitelighet emot fienden, med nästföljande innehåll.

Exercice och Tactique.

3:o Det är redan nämndt huru et Regimente Exercerar alla dagar, utom H:lg-och de dagar då Wakten bestrides. Ut beståmwa et allmänt Exercitie Reglemente, därom har man ännu ej kommit öfwerens; likwål sörena sig alla Infanterie-Regementen uti det närmaste, i all hwad Handgryp och Evolutioner angår. Det gifwes til handgrypens wärkställande, ingen omständighet så liten at icke en Ryssk Trupp jemte det huiwudsakeliga, sådant iagttager; det bör derföre medgifwas, at de fläste Regimenten i et dylikt fall, ej mycket estergifwa Preussiska Infanteriet, en från äldre tider tillbaka i Ryssland antagen Läromästare.

Jag har, wid Rysska Exercicen funnit, at distancen emellan hwarje Karl i ledet af en upståld Front, är så öfwerflödigt, at ehuru Armehogarne under Handgrypens utförande wridas, kan likwål karlen ej känna sidomannen; denne genwäg, förmodeligen upfunnen til at betaga Soldaten all fördom om knuffning under Exercicen, bidrager wäl til et dylikt ändamåls winnande,

nande, men har en massacrerande följd, så snart Fronten sättes i rörelse, emedan lika commoditeter af wanan, äfwen då underhållas hos Truppen. Rättningen under stånd är öfwermåttan både hastig och regelbunden; wändningar äro korta och egala, men upwisa äfwen en national ofullkomlighet, wid 3:dje Tempo eller Biträdet i Höger omwänder Er, emedan många Regimenten hwilla jag besedt, samfält fördraga tecken med den under Exercicen, bakom Chesen warande Trumman; och om sådant försökes at underlåta, gör Truppen en dugtig wirfwel med Fötterna: Flygelmannen är ock en rättelse, för Ryfka Soldaten så nödwändig, at Han utom den samme aldrig kan fatta någon gifwen Egalitee i Handgrep och wänningar.

Om någonsin en Militariff äskådare kan slatna, sker sådant wisserligen, när han bewisar Handgrepen och får deruppå se Marche och Front förändringar: man har af det förra lofwat sig ganska mycket, och man tyser för det senare. Marchen är just den grund S. hwar til et fastställdt Reglemente måst saknas; Tacterna skola wara 3:ne, men som hwart och et Regimente har sin egen Tact, får man nästan påstå at här gifwes 33 Tacter; de 3:ne har jag likwål funnit wara närmast följande hastighet: Parad-Marchen 30 Steg i minuten; den andre, eller wanlige Tacten 64 steg i minuten; och den Tredje, eller allmänna Tacten i Ma-

neu-

neuvres och fälld Bajonette, 150 steg. Under all marche, men särdeles Parade Marche, iagts tages den grymmaste stampning, Fötternas upkastande i winkel emot dem som stadnä på marchen, och alltid ju kortare ju bättre steg; och så snart denne Machinen skal röra sig måste en i all möjlighet accurat Musique wäl höras, så framt Tacten efter 6 steg ej skall gå förlorad. En ankommande Front liknar mera en skridande Skilpadda än en Militairisk Trouppe; Ränning, Rättning, Rotmästare, äit förloras i första steget; och om desse Preussare skola bryta Binnien, nyttjas wäl de aldrasimplaste metoder, men åstadkommer likafullt de åltaordenteligaste Confusioner: Parade Collonne sker framåt från Höger eller Wänster, och slutet rörlig Colonne (Bataillon Carree) formeras af Bäage Bataillonerna, så at 1:sta Grenadier Compagniet utgör Teten, och andra Grenadier Compagniet (Piquetten) Queuten. Stundom förändras wäl Fronten, men wärkställes nästan alltid med dragning Plutonwis, sedan Colonne uppå förrnämnde wis blifwit formerad. Jag kan wid alla dessa Rörelser ej annat säga, än at Ryttarna i Krigstider endast strida emot Cavallerie, och i Fredlig tid endast salutera i Colonne.

Chargen tyckes öfweralt vara inrättad efter en Artikel; Man brukar det almänt aflagda sättet at Chargera i awancerande och retirerande, med uttryckande Plutoner, och första ledets knä.

knåfallande; Charge på stället wärkställes med Divisioner och Plutoner, men ledewis ej anordnanda än med eftersta Leder: Håcken = Eld brukas åswen wid sina tillfällen, men Rotewis är ännu obekant Charge. Den gechwinda Charge wärkställes med all möjelig hastighet, och will jag i det närmaste försäkra at man skjuter 9 Skott i minuten, hwarjemte all möjelig precision uti alt, men aldrig i Riktningen, observeras.

Raisonnement.

Sådant är nu det almånna begrep, om Ryssa Militairens Kårlighet och Beswadsfått, styrka och pålitelighet emot Fienden, samt Exercice och Tactique, hwilket jag, under mit korta och inkrånka wistande å stället kunnat inhämta. Berättelsen därom är i widlöftighet ingalunda swarande emot åmnets stora wigt; men då jag under uteslutande af det mindre owanliga, ej kunnat framwisa et allmånnt Tjenste och Exercice Reglemente, har jag likwål om det hufwudsakeliga ågt tillfälle at afbörda en general uplysning. Jag wil widare kårteligen tillägga något som uppå det föregångna sig nära fogar, hwilket om Ryssa Armeens af och tilltagande styrka, i alla tider bewisar osåkerheter, grundade uppå en fri Politique.

I St. Petersburg hade jag år 1787 i Julii månad tillfälle at göra bekantskap med en
wif

wis Major, til börden Tysk, nemligen Kommen ifrån Crim. Han hade som Färdrick bewistat förra Turkiska Kriget, samt Benders öfvergång til Ryssarna; och hade nu i 6 år haft en ständig Post i Crim. Full af wänskap för mig, bemötte han min nyfikenhet med alla de uplysningar, som han trodde wara remarquabla, och emot hwilket jag lofwade tysthet: och jag får tillägga, at samma Herre war en til åren kommen förnuftig, stadgad och trovärdig man.

Wid Belägringar, Batailler, och Skermskylar, stupade alltid mycket folk å Rysska sidan, och alla förmåner blifwa ewanligen dyrt betalte: Under Benders forcerande löpte en gång Ryssarne til Storms med 20000 man behållande en dubbelt stor reserve Corps; De stormande wordo okunnoge om några 1000:de Janitschareer hwilka nattetiden embusquerat sig innom et Fästningens inre Bröstwårn; Elden astynade ifrån Fästningen, til at styrka de Stormande i sit lopp; desse rusade fram öfwer Bröstwårnet, och bleswo uppå en betäckter wäg af Turkarna så hastigt besablade, at så med lif undankommo; och kunde i hastigheten hwarken försvara sig, eller retirera för at winna en nödig ställning. Den dagen blef altså Bender i Turkarnes händer, och när den samme genom stormande å flere sidor ånteligen blef öfwerwunnen, försäkrade Majoren, at af hela den ifrån be-

gynnelsen belägrande styrkan, ej många brukbara Soldater woro öfriga.

Wid et annat tillfälle, och under några Regementers stånd i Läger, hwarest omnämnde Major sig äfwen befann, hade man framför, och på 1 Werst ($\frac{1}{16}$ dels Swensk mils) af stånd, uppå en hög Sandås upstått en liten Fältwakt; En Generals-*Person* förmärkte et fäseligt damb upstiga på samma ställe, men hörde hwarken skott eller skrik; et litet Detachment *Cavallerie* utryckte; men blewo i hastighet så mötte med Kulor af de då uppå Åsen ständigt upmarcherande Turkiska Canoner, at de så öfrige återkommo, med tydelig berättelse om anledningen til det sedda Dammandet: Regementerna ryckte på Linien, delade sig uti 3:ne Colonner, hwaraf 1 Colonne marcherade emot nybnämde Ås, och de 2:ne andra gjorde en omväg för at i Flanquerna anfälla. Turkarne märkte detta, och som belågenheten af et något skogbundit lärr, hindrade de 2:ne sistnämnde Colonner at så skyndesamt som fordrades, medtaga Artilleriet; delade sig äfwen Turkarne, i det alt Artilleriet förblef på Åsen. Ryssarne hade en swår marche, och Turkarne öfwerfölo dem utan ordning, då de andre omöjeligen kunde bruka Artilleriet, ej heller rangera sig; emedertid skulle Åsen forceras af förstnämnde Colonne, men hwilken så förminskades af en ouphörlig stark Canon-Eld, at den sam-

me

me blef för swag; attså bekommo de 2:ne andre Colonner ordres at wända om, och at flynda sammast formera Linie å den framsför Lågret warande Planen; Detta Skedde, höghden forces rades, och Turkarne, som icke hade plats för at rangera sig, kommo i willerwalla, flydde, och lemnade hela Artilleriet samt wid påß 200 Fångar. Jag kunde ej få weta antalet af döda på den Turkiska sidan, emedan Turkarne blott lemnade 25 på sandåsen, och hade under attacken emot de 2:ne i Flanquetne Marcherande Colonner, bortslåpat sina döda; men det berättade Majoren, at Ryssarne förlorade 1800 döde och fångne, samt närmare 400 särade. Strax affändes en Courier til St. Petersburg med Rapport om en lysande Seger öfwer Turkarna, hwarwid utom alt Artillerie, Turkarne hade förlorat 2000 man på platsen utom de bortslåpade, och 1500 fångne; men hwaremot Ryssarne hade wid påß 150 döde, och 100 särade och fångne.

Widare berättade Majoren, at Trims ågande kostade Ryssarna lika mycket folk och Penningar som et mindre hästigt Krig; knapt kommo 10 Regimenten dit i början af år 1784, at icke alla tillsiuknade, och fläste delen dödde; af dessa 10 Regimenter hade 2:ne ordres at öfwertrumpla de orolige Tschircakke Tartarer, och det ena Regimentet tilhörde en mycket rik Furste som under Waktållningen i Petersburg

F 2

hade

hade låtit klåda Regimentet i fina Munderingar och Engelska Sucklåder stöfkor, men genom jalousie deröfwer, Commenderades han til Crim. Dese bägge Regementen ryckte alltså in i Tartariet och slogo Läger på en god plats: stundom wisade sig en och annan flock Tartarer, men sprungo wid minsta eld, in i Bergen, och återkommo ej på några dagar; stundom recognoscerades ifrån Regimenterna, men man blef aldrig warse någon fiende; en Natt, då de Camperande woro för säkra, öfwerföllos de af en Trupp Tartarer, och de hunno ej på Linien förre än hufwudstyrkan föll i flankerne och nedfoblade så wäl det Engelska Sucklådets Regimentet, som större delen af det andra, och undkommo allenast 170 Man i Capitaine och 2:ne Lieutenanter. Denne händelse blef i Petersburg sårskildt omtalt, men Crims medförande allmänna förlust, är och blifwer alltid en hemlighet. Emedlertid är det en antagen hufwud Regel, at hwarken är Ryfska Armeen så talrik som den samme upgiswes, ej heller så farlig som han ser ut at wara.

Civil-Statens.

Civil Staten i Ryßland, innefattande Högre och lägre Ambetsmän i Gouvernementerne, bära samtelige en slags Uniform, som utwisar til hwilket Gouvernement man hörer: Krigs-Collegium innehåller Militairer, hwilka stundom ha swa Character, såsom, General-Control

trolleur, Hof Råd, Secretair o. s. w. Et Bergs-Collegium torde äfwen finnas, men hwilket jemte mycket annat af allmänna Stater i Ryßland, jag omöjeligen kan hafwa ägt tillfälle at lära känna. Hwad jag med all säkerhet känner, det är, at omwäggarne i alla Civila Embeten äro så widlöftige, och Ambetsmännerna så många, at en General Confession gör upskof i många inkommande sakers afgörande. Hwar och en Embetsman, ifrån den högste til til den lägste, måste, på sitt Embets-rum wara klädd i Uniform och Wårja.

Jag här en ren agtning för hela den Ryßka Civil-Staten, men jag kan omöjeligen hindra min fädre därifrån, at med sanningens outplåneliga färg, kasta en oförmärkt dag uppå de många af mine Landsmänner, hwilka med sina warma insigter och kalla Temperamenter så ofta rena det wisdoms blod, som rinner i Herrar Ryßars ådror; sådant Preservativ är desto nödigare, emedan flera Civila Embeten utom det samma lätteligen skulle kunna fastna för oboteliga Sjukdomar; och om Läkemedlen ej altid föreskrifwas af wärkeliga Swenskar, eller Swenska Finnar, så sker det likwäl af Ryßka Finnar, hwilka, altsedan den tiden, då deras förfäder woro under Swenssk Spira, ännu bibehålla en oförändrad grundelig lust för insigter och Wettenskaper. Ubo Academie har alla år haft tillfälle at förnöja sådane Lärqirige

Waglingar, och de äro hemkomne i sin Ort, med all stickelighet til Samhällets tjenst.

At framställa de Ryska Civila Inrättningarnes, lutande beskaffenhet, det hwarken kan eller will jag göra; men jag nämner til Exempel det Wiborgska Gouvernementet, som wid sin inrättning i början af år 1784 bekom en wiß Regements Officer til Präses i en af Landt-Rätterne, som ester långt betänkannde kunde säga huru mycket 2 gånger 3 år, men aldrig uplösa huru mycket 3 gånger 2 år; Visittarna woro merendels kände för duqeliga Office-rare, men förstodo sig uppå Civilstaten i allmänhet, lika mycket som deras Herr Preses det gjorde i sannerhet; hwad hände wäl då? Jo, Herr Ankar född Swenssk under namn af Jullén, reducerad Hårads-Höfdinge öfwer Ingermanland, liderlig och qwick, styrde hela Rätten under all incognito, och Preses teknade med stora bokstäfwer sit namn under sådane Neter, som Herr r Affessorer under en blind förtrostan uppå Herr Ankar, medelst et enhälligt ja hade sammanfattat. Alla Gouvernementer i mer och mindre möhn widkännas Wetenskaps främper, och Swenskarne jemte få Tyttar haswa hittills bibehållit et förundranswärdt Läkare förtroende. Ifrån Militairen går man in i Civilstaten, och twårton; det senare är likwäl så mycket mindre at förmoda, då Civilstaten i alla grader undfår wid påß 200 procent större lön än Militairen. Det

Det andeliga Ståndet.

Denna Artikel blifwer wißt den kortaste af alla dem jag hittills skrifwit, emedan saken sjelf är talande: När allenast Patriarcherna tros wara kännare af Guda-Lärens Grund-Sanningar, blifwer om det öfriga Prästerskapet ej mycket at säga: Jag wil allenast citera en och annan åtskillnad emellan desse och wåre Andelige.

Om desse kunna låsa wål innantill, hafwa de groft målsöre, och en stor yfwig skäckwärt; inehafwes gällande egenheter för at sine Disputationibus stiga til et Arbete, hwarest man i största måtlighet skördar goda Inkomster. Jag medgifwer gjerna, at de Andelige kunde wara eller bliwa något mer grundade i sine wetenskaper; men hwartil gagnar en Lärdom som i sin utöfning hindras af Politiquen? Ceremonien wid en Pastorats Prästs inwigande, är mig aldeles obekant; men det wet jag, at en Krigs-Präst inträder i sysslan, utan särdeles widlöftheter: En om Kundskaperne, hwilka nyss upräknades såsom nödwändiga Merita, skulle mer eller mindre brista låter man sine contradictionibus Herr Magistern wandra den stora Academiska wågen, som leder til et par hundrade Pa dogg; och en dylik Lärdoms adreße, kan efter omständigheterna ökas eller minskas til beswårighet, alt efter mer och mindre förstånds gåfwor hos den Studerande. At Krigs-Präster

på et så Militairiskt sätt warda underwisade, är dels en följd af den wedertagne strånga disciplinen, dels ock et förhastadt witnebörd om wördnaden för Gudalåran och des Tolkare: sielfwa St. Niclas warder ofta trampad under fötterna af Prästen, i fall under et flitigt anropande om bistånd, bönhörelsen dröjer; man låter sedan försärdiga en ny St. Niclas af en annan Metall, under förhoppning at han således förädlad, bibringar en större nytta. En Präst får aldrig wigas mer än en gång, men han får dricka Prostoi Wotka (simpelt Brånwin) så ofta han swigtar på målsforet.

I St. Petertsburg är et Kloster kallat Alexander Newsky, hwarest Munkar under långa Swarta Kåpor, hysa all den fattigdom, och all den uselhet, som et Munkestånd kräfwet. Något sådant Kloster torde äfwen gifwas i Muskow, men för öfrigit tror jag de ej finnas i Ryssland.

Den Ryska Nationens hufwud Caractere.

Månge Auctorer hafwa redan på 150 ark talt i detta ämne; man håller äfwen före at en wis Fransk Auctor blifwit hederligen belönt för sin Beskrifning öfwer Ryssland, och at en sådan Lycka hände honom före än Boken lades under Präsen. Orsaken härtill torde icke vara swår at upleta; utan at sätta mig på minsta wis i jemförelse med denna eller någon annan

annan Scribent, håller jag mig wid den enfaldiga sanningen, förmodande at en kort och Definitiv beskrifning, torde at Räsaren lemna et större eller mindre tillfälle, at innom sig gjöra alla de nödiga tillfater som ämnets wigt kräfwer, hwilket jag, för widlöftighetens skull förbigår at nämna.

Hela Nationen fördelas uti twänne Classer; Herrskaper och Slafwar: Herre det är en riker Person, til Exempel en Knes, som äger några hundrade Bønder; och Slaf det är den fattiga och den Arbetande. En Knes bekommer redan i födslostunden det förstånd, den Sedolära och de Kundskaper, som wid deß mogna-re är lemna honom företrädes rätt til allas aätning: stundom reser Han ut i werlden, dels för at wara såsom nyttig, lysande i det Främmande Land, hwarest Han då uppehåller sig; dels at med förwårswad färdighet i et utländskt språk kunna i hemorten införa utländska seder; och dels för at med en besallande smak kunna förtära den Arfslott, som sparsamheten skrapat tillsammans: kan man då anuat förmoda, än at denne Knes i samhället är och blifwer en gagnelig medborgare, som med sin föregång drager hela den uplyste werldens ögon uppå sig, beredande sluteligen et oräkneligit antal ej mindre wältänkande än oskattbare menniskor, hwilka med seder och Besuadsfatt småningom bereda den glädjen, at sluteligen man i Ryßland

allestädes finner Herrskaper, onekeligen Herrskaper, så ofta blodet ej är tjockare än watten. Detta i sig sjelf hedranswärda Stånd, bör således skiljas ifrån andra Classen, då jag fullbordar mit utkast til Nationens hufwud-Character: Mistänksamhet emot Främlingar; kall-sinnighet emot både Främlingar och Landsmän; Högmöd och storhet innom sig; uti all ting et ounglat öfwerflöd, och en fattad öfwertygelse at det Rysska är det bästa, äro i synnerhet skiljomärken emellan bättre och sämre Folk.

Det är wäl onekeligit, at Rysska nationen besitter i allmänhet et leswande snille til at hastigt fatta och begripa; men det är tillika gifwit, at så tilståndja sin estertanke at hwila uppå en fast riktig grundwal, och jag frugtar, at en sådan ofullkomlighets lott ej sällan lemnar wittnesbörder om sig, uti de wigtigaste, de allmännaste företaganden: såsom i et förbigående wil jag til Exempel nämna; man bygger Städer; Konst och Witterhets-Academier; man eröfrar Fästningar; man uprättar Regimenter; man upmuntrar Fabriker och Handaslögder; Städerna låta främmande Skepp afhämta Bandets producter; Konst och Witterhet är en Politisk hemlighet; Fästningar lemnas tillbaka wid freden, för at en annan gång åstadkomma en ny Folkförödelse; Regimenten crevera genom en aldeles otillwänlig lust; man ser sällan andra Fabriks-Varor än de utländske; och
man

man finner ingen duzellig Handwärfare så framt den samme icke är Swenssk eller Tysk. Det skulle wisst blifwa ändelöst at upräkna alla de tillfällen då ofullkomligheten röjer sig; så många Millioner Menniskor innom Ryßlands Gränser, nästan lika så många länkar uti en ofullkomlighets-kedja. Men ont, under allt detta, en förborgad Nations winst likafullt erhålles, därom är jag nog swag at inslåta mig; emedertid förefommer mig underligt, at på en så betydlig del af Europa, finna et så märkligt antal halffärdige förnustige warelser.

Den ringare hopen, som oagtadt öfwerflödiga Kyrkor och Prelater, likafullt lefwer i et snart sagt naturligt begrep om Religion och Sedolära; den samme tillåtes ej at äga et bättre ljus; man får billigtwis nämna, at dessa menniskor, ej så aldeles i födslostunden, som icke snarare i de upväxande åren insupa en böjelse til wanarter, som outhörligen skilja dem i rån begrepet om en Meniskelig medfart, och sådane skola de wara. Dessa hafwa under et ofonstlat umgänge med sina likar, ännu aldrig sunnit sig föranslåttne at under siderslöjan dölja et mörkt hjerta, det blifwer dersöre hosdenne andra Classen Ryskar, som jag upptäcker et lynne, hwilket i det närmaste affskiljer dem ifrån alla Europas folkslag. Men emedan deras Egenskaper äfwen wisa sig på den goda sidan, ehuru så likwäl gifwas; will och hör jag ingalunda utesluta ta-

lande

Iande wedermålen, som efter begångna omånskligheter, återställa dem i mänskligheten.

Wid alla tillfällen äro de rädda om lifwet, men under en Döds-Execution hämta de en desperat andelig styrka, liknande sig wid Martyrer; de äro öfvermåttan nitiske uti sin förborgade Gudalära; särdeles hjälpsamme emot både främlingar och Landsmän; de äro merensdels böjde för renlighet; deras söda är enfalldig, men de äro omtänkte, at den samme icke tryter; ingen tiggare, ty utom hantwårkerier, äro alla sysslosatte med uppehållets förwårftwande genom någon slags handel; et Kappeland Jord gifwer Twänne menniskor en årlig bärgning, och det finnes ingen Rysk Fästning, hwarrest ej minst 100 personer nära sig genom grönsakers planterande på Fästningens Jord, hwilken afkastning under Sommaren dageligen bäres omkring i Staden och utropas til försäljning. Man kan således upräkna et och annat wedermåle af wanliga menniskor; men i fall jag åtog mig at utforska alla de onda böjelsers utbrott, hwilka under et smittosamt öfwande blifwa nästan obotliga; frugtar jag, at med en förswarlig kundskap i Räknekonstens 3:ne simplare delar, likwål aldrig få en riktig summa.

Ingen anledning är så liten, ingen affigt så förborgad, intet wårkställande så rysligt, at icke mord begås; ingen winst så obetydelig, ingen

gen slägtskap så nära, ingen wån så upriktig, at icke stöld begås; Ingen tid så dyrbar, ingen dag så helig, ingen ordning så faststald at icke lösaqthet utöfwas, nästan utan all upmärksamhet. Dessa äro hufwud-lasterne, hwilka utan särdeles frugtan för knutstraffet, utan åtskillnad warda utöfwade, emedan förbrytaren alltid åger en öfwerhängande grund på Religionen, at några förstecken och kropsbugningar för St. Nicklas, medföra en gällande försörning hos Förshynen. Jag bör icke uppehålla Läsa-aren med anförandet af alla de grenar, som til en årlig Öfructs bårande, yfwa sig uppå nyfnämde 4 Stannar; och jag önskar upriktigt at jag med sanningens bestånd kunde utstryka alla de oongenåme saker, som förekomma i dessa mina Samlingar; det skal emedlertid wara mig pålagt, at icke bryta emot den allmänna Regeln, at såsom Scribent icke nog hastigt öfwersara det ondas, det ohyggeligas afmålande.

Den Politiska Kibitkan.

Är en Wagn uppå 4 Hjul på et egit sätt inrättad, och öfwer alt tilluten med en enda ingång, samt et litet med glas försett hål i Taket: kan för öfriqit i det närmaste förliknas wid en Swensk Vik-lista, allenast at den förre är så rymlig, at man utan möda både ligger och sitter i den samme, och til alla delar så inrättad, at Depecherne icke hafwa nödigt sö-
ka

ka Lusten förr än wid framkomsten til destinerad ort. Et par Courier-hästar fortskaffa genom natt och dag denne Ribitka, och Adresse-Contoiren äro åtskilliga, men de fläste à Ziberien.

För en utan någon slags ressource derangerad och Gildstuswu färdig Person borde en dylik utväg til lifwets bärgning wara drägelig, så framt någon wiß tid wore beständ, innom hwilken friheten kunde återfås; om man til exempel efter 20 år blefwe satt på en fri fot, kunde man icke då lik en ny menniska tråda in i werlden, sågnad af al den oskuld och samwets renhet, som man ägde i sielfwa födslostunden? men då tiden är ofixerad, håller jag föredet wara bäst, hos sig kända säkerhet i den ofwertygelsen om sin conduite, at i detta fall endast duperas Creditorer, och med en oföränderlig tand för tunga, undwika Politiska Fäbrodet; ty, är det skäl at med en minuts öwerligning, bereda sig et straff som ofta warar en half mans Alder?

Nu sitter jag i et Sällskap och badinerar; jag säger til exempel: Rysland regeras fallan af Kejsare, men ofta genom Kejsariunor; Petersburgs kårbundna Grundwal är mindre hälsosam, och förorsakar om wärlden owanliga halsfebrar, som ej en gång skona Majestätet, emedan den sist afledne Kejsaren berättas hafwa

DÖDE

dödt af en dylik sjukdom; Ryßland äger at tacka
 Ka. Fursten Potemkin för hela det anseende
 som Armeen nu äger; Han, jemte et och an-
 nat biträde, har fordöm med swett och möda
 arbetat uppå Rikets försvars-wärk, som för det
 närwarande trotsar alla Fiender. Ehuru an-
 ständige och fulle af oskuld dessa utlätelser ä-
 ro, hafwa de likwäl en mer oförmodad följd,
 än man kan föreställa sig: en Hederlig Man
 söker min bekantskap, — Hwarest bor ni ho-
 nette wån? — har ni ej lust at gå in i någon
 slags tjenst i Ryßland? — Jo men jag tackar,
 allenast = = = Bravo, jag wet nu hwad ni wil
 säga, ni menar at ni äger inga gynnare; jag
 kommer til eder i morgon, för at gjöra eder
 presenterad hos en öfwermåttan stor wån af
 Swenskar, och ni skal uti honom finna en så-
 ker wäg til eder lycka; adieu bästa wån, wi
 råkas i morgon som sagt är. Han kommer,
 jag följer honom, och wi gå in i et hus hwa-
 rest jag bliswer ganska hastigt omäifwett af Wakt
 och nolens wolens sätter uti en Ribitka, får se-
 dan resa i några weckor, då ändteligen Bois-
 turet stadnar, och jag emottages hederligen och
 anständigt, bekommer egen skildtwakt, fri mat,
 frie husrum, ja alt fritt, utom utsigten. Här
 sitter man då och tänker på sina gamla skalk-
 stycken, man får aldrig tala wid någon, man
 ser ingen annan än skildtwakten, och ändteligen
 döer man, utan at weta om det sker i Mercu-
 rius, Mahar, eller på Jorden.

Jag

Jag wil anföra en händelse, som wäl icke tildrog sig under min warelse i Ryßland, men hwilken jag af en trowärdig Landsman i Petersburg, hörde förtäljas: sanna förloppet är desto snarare at förmoda, emedan ingen Quisante kan jämlikt med Ryßland bewära sig emot Spionerie och de därigenom påföljande surpriser.

2:ne Franska Officerare ankommo i slutet af 1770 talet til St. Petersburg för at wid Kejsersliga Flottan söka emploi; de suto på et wårdshus (Stadt Paris) och spisade middag wid et Bord, hwarest sig äfwen besunno några Ryßar: under maten kommo Herrar Fransoser uti en hästig ordwärling, och man begynte at förebrå hwarandra åtskilliga försmädelser angående resan til Ryßland. Uteligen utbrister den ene; Moderera eder, annars säger jag er af hwad orsak ni qwitterat Paris. Den andre swarade; beswära er icke min wän, ty det har länge varit mig bekant, af hwilken anledning ni går in i Ryß tjenst. En af de närwarande Ryßar förstod Franska Språket, ehuru han derom aldeles icke gjorde sig yppad; Denne wiste at en Hög Herre war dessa Officerares beskyddare wid deras ansökan om tjenster; men! hwad hände? följande dagen, en stor Prasnicks dag, klädde sig Officerarne en galla i Atlas kläder, och foro kl. 8 om morgonen til sin Protecteur; Zveitzaren hade sina ordres, och emedan han kände igen Herrarna

bad

had han dem graciösaft stiga in i et rum, som war belägit neder wid gården, han wille emedlertid spörja om Herrn i huset wore waken: Fransöserne gingo in, bleswo omkringade af Wakt, och utan vidare Klädnad, lats accord satte i en Ribitka i Januarii månad, och genom dag och natt skjufade genom Rysska Posten öfwer gränsen, hwarjemte, på Regeringens Debet, Herrarne undfingo 100 Rubel i resepenningar, men måste lemna all sin Egendom som genast förseglades til andra dagen, då man efter anstald undersökning uti de efterlemnade Papperen, torde hafwa funnit skällig anledning til mistahkar. Til Revel kom under min tid en man af wärde, men ingen wet hwem han war, och Commendanten som för tilflutne medel af Kronan måste förse de resande främlingar med Taffel, är uti beständig okunohget om Gästernas Caractere och utseende.

Berättelsen om 2:ne Tartariske Prinsar de mig ej mindre mörk, än otrolig; emedlertid får jag författa densamme aldeles sådan som jag är meddelad: man omtalar 2:ne öfwer Tschircatylke Tartariet regerande Prinsar, af hwilka den ene war stadd uppå sine utrikes Resor; och den andre, eller des Broder förwaltade nu ensamt Regeringen. Nybnämnda Tartarie hade tilförene ifrån Turken billwit afföndrat, förmedelst en hållsösam Sjelfständighet, tilstånd och beskyddad af Ryssland; nu war den tiden inne,

Då man wille efter gammalt bruk göra de Sjelfständige, til ordentelige Ryfke Basaller; sät tet och tilgången häraf, är mig okänt, men Regenten skall hafwa ankommit til Petersburg för at hos Beskyddarinnan beklaga sig. Man försökte wäl i förstone at med den bästa grön färg afmåla saken för Prinsen, men Han förblef alltid lika obegripelig och kallsinmig om sin förklarade förestående Sällhet, och inom några timmar förswan Prinsen ifrån både sit Sjelfständiga Tartarie och Ryfmland. Den andre Brodren kom hem efter ändade Reser, saknade sin Bror, och fant någon slags ändring uti Tartariets styrsel; Han reste til Petersburg anhöllande om underrättelse hwarest Brodren wistades, och man loswade at följande dagen uppfylla Prinsens önskan. Sådant hände äfwen, ty Prinsen fördes til Wiborg och besant sig utan sansning fånglad wid sin Broders sida. Emedlertid är Landet i Ryfska händer, ehuru Inwånarena wid alla tilfällen utmärka sig mera som Fiender än som medborgare i Ryfmland. Det är, med et ord, obeskrifweligit, huru snart man i Ryfmland kan blottställa sig för Promenade i Ribitka, hwarifrån ingen enda Embetsman är frikallad. Damerna åtnjuta likwäl et allmänt förbehåll i den wägen, men slite grundar sig där uppå, at De aldrig inblanda sig uti Politiska saker, utan äro likafullt högeliägen tilfredsstälde, allenast man oryggeligen bewarar deras fria conversation, och leswande nöjen.

Jag hastar nu ifrån den ohyggeliga Ritbitkan, uppehållande mig som hastigast wid det ordet Politiska.

Utan insigter och utan wederbörlig årfarenhet, blifwer jag uppå et fördubblat sätt föranslåten at utessluta mit omdöme om den Politique, hwarmed Ryssland omgås med främmande Hof. Framställarde af et och annat Exempel skal blott angå den Inhemiska Politiquen, hwilken i Ryssland blifwit så allmän, at de så kallade bästa wänner, emellan sig i slikt fall iakttaga de finaste reglor.

Hela den Rysska magten fåster sit skarpaste öga uppå de i slafweriet suckande Menniskorna, hwilka inswepte i både Andeligt och Werldsligt mörker, aldrig warda underrättade om hwad de skola göra, och aldrig förbudne hwad de skola icke göra; man har sunnit för godt at hos dem altid uptäcka förbrytelser, för at altid äga tillfälle och anledning til at straffa; och manne ej denne medfart hufwudsakeligen förorsakar desperation, grymhjertighet, wildhet, liderlighet, och manne den samme icke helt och hållit tilskapar Ryssar? de äro genom blottande känslolöse til själ och kropp, och kunna, sedan man undantagit deras mensklighet, närmast komma i jemförelse med Rapphöns-hundar, hwilka under hård äga, snart sagt kunna lära at tala, men göra godt, ej af en god

Böjelse, utan blott för at undwika den öfwerhuswudet uplyftade läppen; och wid undfäendet af läpp-traktamentet wisa wäl tänderne, men et mångårigt padogg har medfört den nedslagenhet och försagdhet, at man aldrig finner exempel af något i förtwiflan utbrytande motstånd. At Bonden på et nödigt sätt desto bättre måtte känna sit inte i Samhället, dertill upfinnas tusende medel; en ägare af et Gods med flere hundrade Bönder, kan icke alltid så nära utkräfwa skatterne, at icke Bonden i goda år, såsom en följd af des öfwerdrifna sparsamhet, samlat några Rubler. Til förekommande af sådana Rublers betydligare tillväxt, anställer arsherrn som oftast undersökning och visitation, samt låter läppen så länge öfwertaka och bedja Bonden, til des han lämnat från sig sista Copelen.

Til Canalers förfärdigande i Petersburg woro för Kronans Sold några 100:de Bönder upbådade, de åtnjöto wid påß 2 ß. om dagen jemte inqvartering, och hade nu at fordra för 2. ne Månader; arbetet måste förrättas ehuru dagspenningen uttagen och qwitterad hos Kronan, af någon Wederbörande innehölts; folket swalt, och nöden ingaf dem et olyckeligt mod at söka räddning. Dagarne efter Hennes Majestäts Higa Kröning i Taurien och des hemkomst därifrån, samlade sig Bönderne utan för Kejsrerliga Slottet; Grefwen af A^{ss} gick ut på
en

en altan och frågade dem hwad de åstundade; desse swarade, at så tala wid vår Moder — Grefwen gick åter in, och kom tillbaka med swar, at sådant ingalunda willfores, utan pålade Bönderne at för honom nyppa sit åliggande; men här hördes et allmänt nej, wi wese ej mera tala wid någon Herre, utan wi söke våra förtjente dagspenningar, och hafwe den förhoppning, at vår Moder ej tillåter oss hungra til döds. Strax utryckte Gardies. Wäkten til både häst och fot, och när de Solliciterande ej godwilligt gingo til Policens arrest-rum, brukades wåld, hwarigenom en stor del illa sårades, emedan de ej hade en enda kåpp medbragt til förswar; efter några dagar gick jag förbi Policen så at jag tydeligen såg huru alla Britsar woro upfylde med blesserade uslingar, hwilka ansade sina i Armar, Ben och Bår, af Bajonetter undfångne betydelige skador. Man stälde dem för Domstolen, och, det är naturligt de fingo såsom uprorsmänner knut och Ziberien.

Rysslands Inwärtas wålmåga och tilgångar, håller jag före, kan närmast jemföras med Militairens styrka och talrikhet; alt är owist, alt är otillräckeligt, och alt är en Politisk hemlighet; manne icke nöden twungit den Kejsersliga Rysska Spiran, til at rubba Ryslands Sjelfständighet, för at til en början kunna utkräfwä en drygare afgift, och för at sedan småningom göra sig bättre försäkrad om besittning af en Provinz

vintz, som Ruteligen måste med egna händer, likt Ryßlands öfrige Landskaper, förswara sig sjelf? ännu felar en enda omständighet, som lem- nar Lissland och Ryßka Finland en större för- måns-rätt, än det öfriga af Ryßland; den så kallade Soldate-utskrifningen har hittills varit ofänd, hwarföre? jo förmodeligen til at wisa wårt Finland, med hwilken lindrig afgift man under et mågrikt Ryßkt beskydd, i all stillhet kan äta sit manna! och på et så människo-ömt sätt hoppas, at i följe af en länge öfwerläst plan om Finlands Sjelfständighet, finna lindrigt motstånd wid den sammans utöfrande. Jag bör ännu en gång nämna, det nöden har föranlåtit Ryßland at i förtid aftaga sin förtjusande Po- litiska Masque. Ty hwem känner icke Lisslands tryckande öfwerwälde? hwem tror, at Ryßland af blotta medlidande med Spannemål under- stödt de af miswärt plågade Swenska Finnar? Kan det wara någon obekant, at Ryßland ens- ligt sista Fredens innehåll, förbundit sig, at, jag menar Tullfritt, tillåta oss et wist quantum Spannemål til årligt inskeppande, men manne wi årligen där af begagnat oss på et wederbör- ligt sätt? utom en besattning, hwilken jag i Revel 1787 om Sommareu, hade med 150 Käster Rågs öfwersändande til Lewisa Stad och Lands- höfdinge Embetet Heinola, hwilken Spanne- mål til fullo förtullades wid utførseln; hade jag äfwen tilfälle at under mit wistande i Fres- drichshamn, blifwa öfwertygad, huruledes Tul-

len för Mjöl eller Spannemål, executiwt af-
fordrades.

1783 Års totala misfwårt i Finland torde
wara allmänt bekant; i början af 1784 besök-
tes alltså Ryska Städer, af den Finska All-
mogen, owanligen talrikt: til Fredrichshamn
kommo 20 mils långwåga Bönder och handla-
de Mjöl, til billigt pris; men den långa wä-
gen och dermed åtföljande kostnaden hade lika-
fult med sig den olägenheten, at brödet alltid
war dyrt köpt; får jag nu tillägga Tullen, och
de oräkneliga Mjölrunnor, hwilka såsom oförpas-
sade confiscerades, blifwer lätt at finna, huru Fin-
land, i händelse af en ifrån Tyska orterne för-
skrifwen Spannemål, aldrig kunnat betala den
samme dyrare. Jag hade ofta den innerliga
oro, at bewittna de uppå befallning utfände Tull-
betjenternes gripande tjenstfärdighet; men alle-
nast någon gång hade jag den glada tilfreds-
ställelsen, at genom en fogelig bemedling, kun-
na wara olycklige Landsmän til tjenst: Gud
och hwarje rättssinnig innewanare i Fredrichs-
hamn blifwe de säkraste wittnen, til de tårars
mångd, som störtade utaf den olyckelige Allmo-
gens ögon, uppå Tullbetjenternes händer!

Detta året (1783) hade Ryssland inbär-
gat en så wälsignad skörd, at man knappast
wisste utwäg för den samme, hwarom det då
warande låga priset bäst intygat; för öfrigit
hade

hade Regeringen widtagit de steg, at enår et destinerat quantum, som utan minsta saknad för Landet kunde aflåtas, wore utskęppat, skulle i och med det samma all Spannemåls afyttring uphöra, och emot hwilken befallning en Ryss Köpman wid namn Naijhoff försnydade sig, men kunde med yttersta sorgfällighet, och goda förord, likwål swärligen undgå at åfwenhtra sin wålfärd. At det Spannemåls biträde, hwilket Swenska Finland nyssnämde tid undfick, skulle således efter Rysslands offentligen förklarade Rättfärdiggörelse, hafwa skedd af ömbet för de af Förshnen med miswärt ströfsade Grannarne, däróm wågar jag twifla; skot det åter blifwa en sanning, då måste de af mig anförde Händelser, som tildrogo sig under Spannemåls föryttringen, helt och hållit förswinna, och jag hafwa orätt: jag önskar upriktigt, at det senare måtte drabba mig, och mine Landsmän alltid wara sågnade af et upriktigt godt Grauskap; men ty wår! jag framkallar nästan lika så många wittnen på min sida, hämtade ibland Finlands inbyggare, som kornens antal uti en Råg tunna. Desutom torde man jämte mig åga den oryggeligaste öfwerthgelse, hämtad utur Fortidens sanna berättelser och samtidens pro Memorier, at Ryssland ännu aldrig kastat et wånligt öga uppå Sverige, med mindre sådant icke skedd igenom en Politisk Tub.

At Rysska undersätare sjelfwe äro i en
 lika

lika om åtanke, därom kunde wäl åtskilligt anföras; som prof gifwer jag allenast en liten omständighet: år 1783 om Sommaren besöktes Fredrichshamn af Hennes Maj:ts Keiserinnan; mångfaldige Boneskrifter ingåfwos då underteknade af fattige Borgare = Enkor; man beklagade sig, at hafwa förlorat den sista utwägen til nppchället, sedan Brännewins minuter ringen lades under Kronan. Fredrichshamnsboerne tålige under sin tyngd, beklaga sig wäl aldrig öfwer förlusten af et Swenskt besidd, dock kan man likasom utur deras ansigten läsa saknaden därpå; jag wil just icke påstå, men gifar i det närmaste, at Regeringen ej blifwit i ofunnoghhet om sådant, och nu war just, jag wet ej af hwad orsak, den perioden, då Ryssland trodde sig böra med strifostighet handtera sine i wäster senast gjorde årböringar; altså resolwerades uppå de i Fredrichshamn til Hennes Majestät ingifne Supliker, det Sölanderne hade ester stånd och willkor at bekomma gratial ifrån 150 til 50 Rubel årliaen: Dessa Nådegåfwor lemnades 3tjaliter i 1 $\frac{1}{2}$ år, men sedan uphörde de samme aldeles, utan at de nödlidande fingo någon slags ersättning. Det lemnas nu mera til en mera Politisk klock, at dömma här om ester egit behag; men jag förblifwer i den tankan, at dessa penningar på et högre sätt anwändes, med desto mindre farhoga för de lidandes klagoljud, som en Ryss undersäte af hwad Stånd, och af hwad nöd

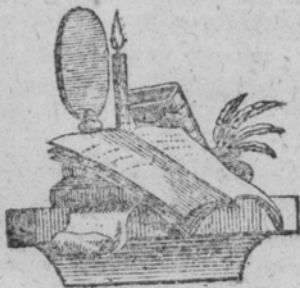
som hållt, likväl aldrig vågar at beklaga sig.

Såmligt med Rykland, gifwes i Werlden ej något Land, hwarest man med mera bekymmer och nattväl uträknar, huru Kronans penningar måtte ständigt wara uti en lefwande rörelse; jag förbigår at nämna Canalernes i Petersburg dageliga byggnader, emedan de samme, ehuru öfvermåttan kostsamme, likväl äro af en betydelig nödwändighet och nytta; men jag fästest desto mer min upmärksamhet uppå en månad af Hus, hwilka dels til mer och mindre nytta, dels ledige och tomt, äro upreste likasom för at pråla med Herr Architectens snille, och allmänna Casans debet. Man har sagt mig, at öfwerinseendet, så wäl af Byggnaden som jemwäl af Byggnads medlen, skal wara förmonligt at åga; om det är i sanning, lycka at åtminstone et ändamål kan winnas.

Härmed ända sig mine få Samlingar om Rykland. War tilfredsstäld min Läsare; ty om jag skulle med några ark tilöka Arbetet, hade jag wäl då til huswudslutsatsens afgörande, kunnat åstadkomma en yndligare anledning än hwad jag redan åger? sanningen har stört min fjäder, och agtning för den grantyckte Läsaren, har icke tillåtit mig at med wederbörilig galla uppsåda mit Bläck; likasullt hoppas jag en och
hwar-

hvar med skäligen öfvertygelse kan fälla et ojäfaktigt omdöme om Ryssland, at Sibirien, Fästningar, Knut, på Doaga och Ziberien knyta et nödigt Samband emellan samtelige Inwånarne.

Mit Fosterland! Se Din Lycka; gläds öfver Din Sällhet. Tacka Himmelen, som gifvit din Konunga bättre ögon, mer ståndagtighet, än många Des, ehuru store företrädare på Thronen! Tacka Honom, som bewarar din ära, Din rätta Sjelfständighet; och tacka honom som genom et kraftigt motstånd hindrar en Uregirig samt inträcktningssjuk Granne at ännu en gång låta uppå Kongl. Riddare Holmen blåsa Rysk Sana.

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 10th inst. in relation to the ...
 and in reply to inform you that the same has been forwarded to the proper authorities for their consideration.
 I am, Sir, very respectfully,
 Your obedient servant,
 Wm. W. ...

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 10th inst. in relation to the ...
 and in reply to inform you that the same has been forwarded to the proper authorities for their consideration.
 I am, Sir, very respectfully,
 Your obedient servant,
 Wm. W. ...

